

*Nem volt csatlakozás. Hat óra késést jeleztek,
s a fullatag sötétben hat órát üldögéltem
a kocsárdi váróteremben, nagycsütörtökön.*

*Testem törött volt, és nehéz a lelkem,
mint ki sötétben titkos útnak indul
végzetes földön, csillagok szavára,
sors elől szökve, mégis, szembe sorssal,
s finom ideggel érzi messziről
nyomán lopódzó ellenségeit.*

*Az ablakon túl mozdonyok zörögtek,
A sűrű füst, mint roppant denevérszárny
legyintett arcul.*

Tompa borzalom fogott el, mély állati félelem.

*Körülnéztem. Szerettem volna
néhány szót váltani jó, meghitt emberekkel,
de nyirkos éj volt, és hideg sötét volt....*

*Péter aludt, János aludt, Jakab aludt,
Máté aludt, és mind aludtak...*

*Kövér csöppek indultak homlokomról,
és végigcsurogtak gyűrött arcomon....*

(Dsidá Jenő: Nagycsütörtök)

BULÁNYI GYÖRGY

HÚSVÉTI NAPLÓ

Piarista köz, 2007. március 25.

(A fenti dátum igaz, ezt mutatja naptár, de az alábbi szöveg archív. Csak most találtam rá. Nyolc éve mondtam tavaszon - Széphalmon.) Testvéreim Jézusban! Első szavam a köszöneté. Köszönöm, hogy meghívtatok. Utoljára 17 esztendővel ezelőtt szólhattam egyházközséghez. Az elmúlt másfél esztendőben szólhattam ugyan már templomban is valakikhez: de csak a Bokor egy-egy jeles alkalomra egybegyűlt népéhez. A mai napon, pap-ságom 57. évében, körötökben valamit újra kezdhetek. Örülök neki. Megköszönöm Istennek és Nektek. Ennyit bevezetésül. Most pedig dologra.

Harmincas évei derekán Jézus otthagyja faluját, házát, ácsműhelyét. Gyalogol vagy száz kilométert, hogy bemelegedjen Jánosnál a Jordán vizébe, majd egy onnan 20-40 kilométerre fekvő pusztának veszi útját. Mit visz magával útipoggyászsként, nem tudjuk.

Böjtölni megy. Hetek telnek így el, s mire befejezné böjtjét, megkísérti a Sátán. Miért ment a pusztába magányába? Miért akart magában maradni? Miért vont ki magát megszokott életéből, környezetéből, napi munkájából? Miért tesz ilyet az ember? Tisztázni akarhatott valamit, aminek tisztázására az otthoni körülmények nem biztosítottak neki elegendő csendet, nyugalmat. Úgy volt ő is, mint akármelyikünk? A nap folyamán jut eszünkbe: ma még nem is imádkoztunk..., s ágyunkba zuhanva mondjuk: Hálát rebeg lelkem, hogy egész na-

KOINÓNIA

XVIII. évfolyam 4. szám

2011. ÁPRILIS

TARTALOM:

A Koinónia régebbi számai elérhetők: www.bulanyi.hu

Bulányi György, Húsvéti Napló	1825
Habos László, Homokszem a gépezetben	1827
Farkas István, Riport...	1828
Bulányi György, Tamás, az egyházjogász...	1831
Jakabffy Tamás, Hol vagyunk szolgák?	1832
Bulkainé Á. Margit, A Bokor bázisközösségről	1833
Korponai Erzsébet, Miért félünk az...?	1837
Király Ignác, Családi szellemi élet	1839
DRIP, Miről mi jut az eszembe	1840
Szabados Ádám, Igazolható...	1841
Nagy Péter, Dombi Ferenc, a Hang (1.)	1842
Bulányi György, Boldogtalan vagyok	1844

«Az emberi elköteleződés folyóirata – családkért, nemzetünkért, mindenkiért – Isten Országá megvalósulásáért.»

pon át úgy szeretted engem? Elalszunk a mögöttünk levő nap gondjaival, s másnap az iskolából, munkahelyről elkésés gondolatától üzve kezdjük meg napi rohanásunkat? S még jó, ha valami csodaként megőriztük eleink örökségét, s a vasárnap délelőtti misére - rohanva, rohanás nélkül - megérkezünk egy kis nem negyvennapos, csak ötven perces belemerülésre?

Milyen volt Jézus názáreti élete? Jézus is úgy élte napjait, ahogyan mi? Hat napot élhetett úgy, de a hetediket, a *szabbat-ot*, a nyugalom napját biztosan másképpen töltötte el, mint mi. Szigorú társadalmi szokások vigyáztak rá, hogy a nyugalom napja a pénteki esthajnali csillag feljövésétől a szombati esthajnali csillag feljövéséig végig valóban a nyugalom napja legyen. Izraelben ez a 24 óra Istenbe merülésre volt szánva Jézus idejében.

Mégis: ami csendet Názáretben képes volt megteremteni a maga számára, az nem elégtette ki őt. Különben nem ment volna a pusztába. A szinoptikusok három egymástól különböző erejű igével - vitte, üzte, kiüzte - adják tudunkra, hogy a Lélek bírta őt rá, hogy otthagyja otthonát. Nyugtalan volt, nem maradhatott tovább. Hogyan lehetett ekkora hatalma rajta a Léleknek? Ha valaki erre ezt válaszolja: már hogy a csudába ne lett volna hatalma a Szentháromság Má-

sodik személyén a Harmadiknak? - féltő, hogy már vége is számára a nagybőjtnek. Miért? Mert már fel is mentette magát, mert már ott van jól beidegezett önbecsapási mechanizmusunk zsákutcájában: Jézus ezt is meg mást is megtehetett, hiszen Isten volt, ezzel szemben tölem, kisbajos embertől Isten sem kívánhatja... Mit? Hát éppen azt, amit kíván. Mit kíván? Elmondja Isten - Jézus vagy akárki más által is -, amit mindannyiunktól kíván. De csak a Lélek mondja meg kinek-kinek egyenként, lelkünk csendjében, hogy személy szerint tőlünk mit kíván. Ha más mondja nekem, hogy mit kellene tennem, ismét nyert - azaz vesztett - ügyem van: hogyan lehetsz ilyen értetlen velem szemben... ha ismernéd körülményeimet, nem mondanál nekem ilyen képtelenségeket, nem lennél ilyen szeretetlen velem szemben... stb.

Van az Istennek olyan üzenete, amely mindannyiunk számára azonos: tennünk kell Isten akaratát. Van lelkiismeretünk, s az beszél. Elnémíthatatlanul. Akkor is, ha nem hallgatunk rá. S van Istennek személyre szóló konkrét üzenete is, de ezt csak az hallja meg, aki hallgatni is akar arra, amit hall belülről. Jézus ez utóbbiak közé tartozott, és azt hallotta, hogy el kell mennie a pusztába, s végig kell ott gondolnia, mire kell felhasználni a életét.

Valamit végig gondolt a 40 nap alatt. A Sátán azt próbálta megmagyarázni neki, hogy annak, amit Jézus akar, nincs semmi értelme. Értelme annak van, amit a Sátán kínál fel életprogramként: kövekből kenyereket varázsolni, sértetlenül leugrani tudni a magasból, Sátánt imádás fejében elfogadni tőle a világ minden országát s azok dicsőségét. Ez a reális program, minden egyéb csak felhőkanalazás. Azért kísérthette őt ezzel a Sátán, mert Jézus a negyven napos böjt során nem ezekre az eredményekre jutott. A Sátán nem kizárólag Jézusnak áll szolgálatára. Nekünk is magyaráz. Magyarázatának kétezer esztendőssé summája: amit Jézus akar, nagyon szép, de kivitelezhetetlen. Műkifejezést is gyártott a kétezer esztendő e sátáni szövegről: amit Jézus akar, az csak utópia. Nincs hely, ahol megvalósítható. A ti Banditok kitalált ifjúságában egy másik műkifejezést: amit Jézus akart, az elpídiá, ének a reményről.

Ha ma akadna valaki, aki otthagyja mindennapi életét, hogy elmenjen 40 napra a pusztába, s ott valami jézusi, utópiás-elpídiás eredményre jutna arról, hogy mire is kell felhasználni életét, biztos lehet benne, hogy megtisztelti őt is látogatásával a Sátán. Herbert Haag, a tudós tübingeni professzor megírhatta ugyan könyvét: Búcsú az ördögtől, s én nem is vitázom vele arról, hogy van-e Sátán vagy nincs, de abban biztos vagyok, hogy a hangját hallatni fogja, ha valaki újra ilyen eredményre jut. Biztosan, mert úgy teremtett meg bennünket Isten, hogy választhatunk: elkerüljük Jézus útját s annak végét, a Golgotát, meg nem kerüljük el. S a Sátán jóságos hozzáánk: meg akar menteni minket a Golgotától.

Ha nem akarjuk elkerülni, ő gondoskodik róla, hogy oda is kerüljünk. Jézust is meg akarta menteni... ő nem állt kötélnek... s odakerült.

A jézusi visszautasítás refrénje: Isten. Az ige érdeklőti őt, amely Isten szájából jön... Ne kísérsd a te Uradat, Istenedet... a te Istenedet imádd, és csak neki szolgálj. Jézus olyan útra akar lépni, mely kiszabadítja őt

magát és minden követőjét a Sátán bűvöletéből. Miért? Mert Istentől való, s ennek folytán szereti az embert. Vállalkozik ezért az utópiára, az elpídiára, a Golgotára.

Lemond a marhacsapásról, s választja az Utat, amellyel azonosítja önmagát: Én vagyok az Út. Mi ez az Út. amellyel Jézus kifermált a pusztában, s amelynek ellenének adja a Sátán három kísértése? Mondhatok végeredményeket, amelyek az elmúlt félszázad során dolgozódtak ki. Cseréld le a világ három kategóriáját: jóbarát, semleges, ellenség - az egyetlen jézusi kategóriára: felebarát. Hatmilliárd a felebarátaid száma, és senkit se kezelhetsz se közömbösként, se ellenséggként. Vagy: légy kicsiny, szegény és szelíd, s ne akarj felebarátaidnak fölibe kerekedni azzal, hogy tied az első hely, a gyermekeidnek meg tudod adni azt, amit mások nem tudnak megadni, s a legerősebb katonai szövetségek garantálják biztonságodat. Vagy: szolgálj, adj és teremts békét magad körül, lemondva arról, hogy uralkodol, hogy kiváltságokra törekedél, s hogy bizony megvéded szerzett jogaidat azoktól, akik megirigylik tőled azokat. Vagy: ne kiváltságokra és azok megvédésére törekedjél, hanem osztózásra, hogy megvalósulhasson, amiről Petőfink énekelt: a bőség kosarából egyaránt mindenki vehet; meg amiről Vörösmartynk húzta a vonót: amikor a viszály elvérzik a csatákon. Jézus visszautasítva a Sátán kísértéseit azzal a végeredménnyel jön elő a pusztából, hogy mondhat meg tehet a Sátán, amit akar, az Isten országa lehetséges. A szeretet civilizációja megteremthető. Nem pusztá álom. Neki arra kell felhasználnia életét, hogy ez a munka elinduljon, kerül, ami-be kerül. Nem tizenéves már. Benne van a férfikorban. Negyven felé tart már. Majd keres magának tizenéveseket, akiknek elmagyarázza, hogy mi fán terem az Isten országa. A pusztából kijövése óta eltelt kétezer esztendő keresztény és történelemben írt summája, hogy ez a jézusi vállalkozás - csak álom. A keresztényeknek nagy az öntudata, de ez az öntudat nem abból forrsozik, hogy a jézusi célkitűzést közelebb hoztuk a megvalósuláshoz. Egyebekből, amire nem érdemes szót vesztegetni. Azért nem érdemes, mert bármely egyéb vallás és kultúra könyveiben és szótáraiban megtalálhatjuk megfelelőit: a magasabbrendűség-tudat különféle változatait. Foglalkozunk csak azzal érdemes, ami lehetővé teszi, hogy Jézus az ő nevét emlegetők körében tanítványokra, követőkre találjon.

Ennek feltétele, hogy visszautasítsuk a Sátán mai és nekünk szóló ajánlatait. Képesek vagyunk-e erre? Jézusnak a negyven napos pusztai böjtre volt hozzá szüksége. Exodusra. Názáretben képtelen volt rá. Ki kellett jönnie onnan. Valami rábírt, hogy kijöjjön. Valamit látott Názáretben is, pusztá nélkül is. Mit? Azt, hogy ami van, az nem megoldás.

A mi exodusunknak is ez a feltétlen feltétele. Látni azt, hogy ami van, az nem megoldás. Nem biztos, hogy akarunk ilyesmit látni. Ha én most itt Jézus nevében beszélhetek, ha én itt most azért szólok, hogy egy magát Jézusról nevező hallgatóság valóban Jézus tanítványa és követője legyen, azt kell megmutatnom, hogy ami van, az nem megoldás. Megpróbálom.

Szoltsenyicin Rákostyál c. regényében beszélget egymással két Gulagot már megjárt és megszenvedett elvtárs. Az idősebb mondja a fiatalabbnak: "Elvtárs, ne téveszszék meg szenvedései: a kapitalizmust örökre elvetette a történelem". Mire gondolt? 150 évvel ezelőtt Marx, a Biblián nevelődött, majd a meg is keresztelkedett zsidó eljutott arra a

megállapításra, hogy amíg van magántulajdon, nincs megoldás. Osztozás nélkül reménytelenül a harácsolás, rablás és verekedés az emberiség élete. Az azóta eltelt százötven esztendő azt is igazolta, hogy az erőszakkal megszüntetett magántulajdon sem képes másra, mint a magántulajdon - bizonyos pozitívumokkal (csak gyáron belül van munkanélküliség) és rettenetes negatívumokkal (Gulag meg annak ismert hazai megfelelői). E történelmi tapasztalat birtokában visszabutulhatunk 150 esztendőt és reménykedhetünk abban, amit Szolzsenyicin elvtársa szerint örökre elvetett a történelem. Aki erre a reménykedésre a nukleáris és ökológiai halál s a tőkés társaságok világralmának egyéb és előkészítő jellegű fenyegetéseinek láttán képtelen, az eljuthat Jézus pusztába indulási alaphelyzetébe: ez nem megoldás. A megoldás, az Isten akarata, mindenki számára szólóan nyilvánvaló: az osztozás, s ezért a gazdag ifjúnak el kell adnia vagyonát, ha Jézus tanítványa akar lenni.

És mi az Isten akarata az én, a te, az ő számára? Ennek megtudakolására kell a csend. Egyházunk a Nagyböjt első vasárnapjának liturgiájával erre figyelmeztet minket.

HABOS LÁSZLÓ

HOMOKSZEM A GÉPEZETBEN

Valahogyan másként indult a nap, mint az előző. A szakasz-parancsnok nem üvöltött be. Valamiért kikölkent megszokott szerepéből. Talán csak álmos volt, vagy valami más oka lehetett. A szobatársak sem lökdösődtek tisztálkodáskor, mint máskor, a nagyszájúak is hangoskodás nélkül vártak sorukra. A reggeli eligazítás alkalmával a mindig izgága szakasz-parancsnok nyugodt hangon közölte a felsorakoztatott újonccalománnyal, hogy a következő nap délelőttjén – egy nappal a nyilvános eskütételi ceremónia előtt – a századparancsnok jelenlétében hivatalos sorkatonai eskütétel lesz. Tekintet, az oszloj parancs kiadása közben, meglehetősen hosszan a szemüveget viselő fiatalemberen hagyta. A fiú szemrebbenés nélkül állta a tekintetet. Az ébresztőtől várta a szakaszvezető parancsát, hogy jelenjen meg az osztályparancsnok irodájában. A hadnagy ugyanis aznapig adott határ-időt a korábban bejelentett szándékának átgondolására. A nap további része a laktanyában meglepően nyugodtan telt. A köpcös szakaszparancsnok többször is átvonult a körleten anélkül, hogy bárkibe is belekötött volna, és anélkül, hogy parancsot adott volna az őt tágra nyitott szemmel figyelő fiatalembernek. Amíg szobatársai egyenruhájuk rendbetételén szorgoskodtak, a szemüveges fiú, az egyik *stokra* ült, és tüntetőlegesen nem vett tudomást a lázas munkálatokról.

Másnap az előadóterem előtt felsorakozott az első csoportba kijelölt öt fiatal. Négyen izgatottan toporogtak fényesre suvikszolt cipőben, vasalt egyenruhában, gépfegyverrel kezükben. Az ötödik, a sor végére állt szemüveges fiú, gyűrött nadrágjában, görcsösen tartotta kezében a leltári számmal ellátott géppisztolyt. Miután beléptek a terem ajtaján, meglepetten tekintettek a feldíszített falakra, és az asztalok mögött helyett foglaló katonatisztekre. Az elsőnek szólított bátran kiengedte hangját, s

hangosan ismételte, egy fiatal, szőke hajú tizedes mondatait: *Én F. Szabolcs esküszöm, hogy a Magyar Népköztársaságnak hűséges katonája leszek. Alkotmányunkhoz, törvényeinkhez híven, becsülettel teljesítem kötelességemet. Elöljáróim és feljebbvalóim parancsának engedelmeskedem...* – hangzott szájából a lendületes eskütétel. A szemüveges fiú elfordította fejét, s az asztal mögött helyet foglalt osztályparancsnok arcát figyelte. A tiszt, fején egyre ritkuló haja alatt, semmitmondó tekintete az alkalomra összetolt asztalokra helyezett színes virágcsokron pihent.

– *...Teljes életemben mind békében, mind háborúban szerettem magyar hazám igaz polgárához méltó módon viselkedem...* – s azzal befejezte mindvégig lendületes eskütételét, és határozott léptekkel az asztal mellé igyekezett. A következő, a magas, göndör hajú, szikár testű szobatársa valamivel bártortalanabb hangon kezdett bele az előmondott szöveg ismétlésébe. Amíg a magas göndör esküt tett a szemüveges fiú gondolatai elkalandoztak. – *Én P. István, nem esküszöm, hogy a...* – hallotta magában nyugodt, határozott hangját. Miután ismét feltekintett, már a fiatal, mindig kócos hajú cigányfiú ismételte – többször is meg-megakadva – lámpaláztól pirosuló arccal a tizedes által előmondott mondatokat. Miután az asztalnál aláírt, beállt a sor végére. Ezután a szemüveges fiú került sorra. A tizedes elmondta az első mondatot. A fiú lassan felemelte fejét, és tekintetét a századparancsnokra helyezte, majd határozott hangon kijelentette, hogy nem hajlandó katonai esküt tenni. A hirtelen lett csendben a politikai tiszt a KISZ-titkárral nézett össze, az osztályparancsnok zavartan keresgélni kezdett az előtte heverő papírlapok között. A századparancsnok tágra nyílt tekintettel kísért fejmozdulattal adott utasítást, amire a hadnagy egy hirtelen mozdulattal kivette a fiú kezéből a gépfegyvert, majd a megdöbbszent tekintetű szobatársak előtt kivezette a teremből. Rövid tanácskozást követően a tiszték visszahívták a fiatalembert, s az osztályparancsnok határozott hangon parancsot adott a katonai eskü szabályszerű letételének meg-

kezdésére. A fiú ugyanolyan nyugodt hangon, mint az előző alkalommal ismét megtagadta az eskütételt. A hadnagy ezúttal már nem várt felettese jelzésére, hanem karon ragadta az előtte álló fiatalembert, s kivezette a teremből. Ameddig a többi, a feldíszített helységben maradt sorkatona eskütétele folyt a parancsmegtagadónak gyakorlóruhába kellett öltöznie. A parancsnok irodájában azután a fiatal hadnagy felolvasta az időközben elkészített vádiratot, s miután aláírta a jegyző-könyvet, megcsukló hangon közölte a letartóztatás tényét, és magánzárkára vezettette a szemüveges fiút. Ott a fogdaszabályoknak megfelelően elvették övét és cipőfüzőjét, majd becsukták mögötte a vasajtót. Délutánra elcsitult a zsvivaj a magánzárka előtt is. A priccse telepedett fiú behunya szemét, s miután már nem hallotta erőteljesnek szívdobogása hangját, Teremtőjének mondott imába kezdett.

Hajnali fél négykor nyílt a magánzárka ajtaja, s a belépett fogdaőr közölte a parancsmegtagadóval, hogy elszállítják a győri katonai ügyészségre. Az utat vonaton tették meg. A századparancsnokot három, tanúnak kiválasztott, esküt tett, a fiú korábbi szobatársa kísérte el. A katonai ügyészség ügyeletes ügyésze elsőként a parancsnokot, majd azt követően a letartóztatottat hallgatta meg. A fiú kihallgatása közben elolvasta az ellene felhozott vádirat szövegét. A szövegben olvasott vádpontokra magyarázatot kért. A szűkszavú válaszok rövid mondatos, törvényben rögzített paragrafus idézetei voltak. A hosszúra nyúlt csendet a fiatal sorköteles kérdésekkel igyekezett megtörni. – Hogyan szeghettem meg a katonai esküt, amikor azt le sem tettem? – hangzott szájából a kérdés, melyre nem kapott választ. Majd újabb rövid csendet követően – Miként követhettem el katonai bűncselekményt, amikor hivatalosan nem vagyok katona? – kérdést szegezte a kihallgató tisztnek, melyre szintén nem kapott választ. Az ügyeletes ügyész mindösszesen a katonai bűncselekmény elkövetésének tényét ismételtette. Miután elfogytak a fiatal-ember kérdései, ismét csend telepedett az iroda falai közé. Az ügyeletes ügyész, hogy megtörje a kínossá vált csendet a telefonkészülékhez nyúlt. Kedélyes hangnemben beszélgetésbe kezdett a – már korábban kijelölt – kirendelt védőügyvéd kollégájával.

Néhány óra múltán, miközben az ügyészi iroda ajtaja előtt várakoztak az osztályparancsnok még egy utolsó kétségbeesett kísérletet tett a fiú kijelentésének megváltoztatására. A tárgyaláson várható ítélet súlyosságáról, a magas rangú katonatisztek korlátlan hatalmáról beszélt, de hamar befejezte megfélemlítésre irányuló mondatait, amint a letartóztatott fiatalembertől meghallotta, annak édesapja katonai rangfokozatát.

A szemüveges fiú tárgyalása gyorsított eljárásban történt. Az ügyész felolvasta az összeállított vádirat szövegét. A kirendelt védőügyvéd, érvek nélküli mondanójában megerősítette a bűnösség tényét. A vádlott, az utolsó szó jogán elmondott védőbeszédében hivatkozott ugyan az alkotmányban rögzített lelkiismereti és vallásszabadságra, de az elhangzottakat a katonai bírák egyszerűen nem vették tudomásul. Kérését, a katonai eskü letétel nélküli szolgálattelésre, elutasították. Így az elsőfokú katonai bíróság bűnösnek találta a fiatal letartóztatottat, és két év kilenc hónap börtönbüntetésre ítélte. A tárgyalás befejeztével a katonai bíróság szertartásos elvonulása alatt, a tanúként beidézt volt szobatársai megdöbbenett tekintetei közepette, a fegyőr megbilincselte, majd kivezette a tárgyalóteremből a lelkiismereti döntésében kitaró szemüveges fiút.

FARKAS ISTVÁN

RIPORT... HÉTKÖZNAPI BESZÉLGETÉSEK

Bevezetés

Ez a próbálkozás azt szolgálja, hogy megkíséreljen tanúságot tenni egy közösség néhány, nyilvános megszólalást vállaló tagja sok éves munkája eredményeként néhány olyan eseményről és folyamatról, melyek remél-

hetőleg mások részéről meghallásra méltóak, mert mélyen emberiek. A megszólalás és a tanúságul szolgáló esetek is önként vállaltak. Példák, melyek sokszor talán nem példások, hanem tanulságokban gazdagok. Megmutatják, hogy a cél: Isten Országának építése itt, ezen a Föld nevű bolygón nem csupán az egyén vagy néhány ember elhatározásán, akaratán és kitartásán múlik, hanem mindig és mindenkor belejár az, ami nem logikus, érthetetlen a józan ész számára, és kérdésessé teszi a jóság erejébe vetett hitet. Ugyanakkor megmutatja, hogy a sokszor kilátástalannak látszó folyamat hogyan épít mégis, mindezek ellenére egy-egy szilárd építőelemet, ami köré gyűlt további elemekkel együtt talán valahol valaminek az épülésében mégiscsak szükség lehet. A szereplők a szó szoros értelmében nem „jóemberek”. A jóembereknek nincsenek környezetükkel konfliktusaik. Ők valahogyan mindig mindenütt a helyükön vannak, vagyis köszönik, jól vannak.

Ezek az emberek viszont valamilyen szempontból ínséget szenvedők. A világ szemében elhibázott életűek. Olyanok, akik rájöttek, hogy valami nem megfelelően működik sem bennük, sem környezetükben. Rájöttek valamikor, és azóta képtelenek másra gondolni, mint a nem megfelelő megtalálására és kijavítására – önmagukban, majd önmaguk körül is. Már arra is rájöttek, hogy ezt sem egyedül sem közösségben nem tudják saját erejükből kijavítani. Szükségük van, minden nap szükségük van arra, aki a Tanító, a Gazda. Valamikor meghallották a KIO – Bulányi György, mindannyiunk Gyurka bácsija készítette – evangélium elemzését, és elkötelezték magukat az adás, a szolgálat és a szelídség véget nem érő küzdelmének. Egy küzdelemnek, ami minden józan tudományos és hivatalos állásponttal szemben és ellenére egy másféle világ-látáson alapul. Türelemmel adni azoknak és szolgálni azokat, akik ínséget szenvednek. Hogyan? Ínséget szenvedők szolgálnak ínséget szenvedőket? Igen, minden látszólagos ellentmondás ellenére erről van szó. Mert, ahogy éhezni és szomjúhozni lehet a kenyeret és vizet, úgy lehetséges egy másik szinten éhezni és szomjúhozni az igazságot és a kapcsolatot azzal, Aki lát és hall. Ebben a mindennapos küzdelemben és önként vállalt szenvedésben segítette őket és mai napig is segíti azok csoportja, akik ezen a szinten szenvednek ínséget. Ők azok a „halászok”, akikért a Mester eljött, és akiket tanított. Akik nem „jóemberek”, hanem ínséget szenvedők.

Ezért jönnek össze rendszeresen, hogy egymást erre figyelmeztessék – mindegyiknek a másik az ínséget szenvedő – és együtt megkapják azt a Tanítást és Gyógyírt, amit aztán a más szinten szenvedőknek vagy a hozzájuk csatlakozóknak, az „életre ébresztendőknél” őket szolgálva adni tudnak. Egyiknek kenyeret, másiknak otthont vagy ruhát, harmadiknak a kapcsolat létrejöttének, az útban lévő lebontásának nehéz, küzdelmes útjára tanácsot.

Nézzétek meg őket alaposan és hallgassátok őket figyelemmel. Ami jó belőle, tartsátok meg.

Avagy, akinek szeme van rá, lássa meg, s akinek füle van rá hallja meg. -s -n

Akik komolyan vettek valamit.

„Szemedet a csúcsra függeszd, de ne felejsd el a lábad elé nézni. Az utolsó lépés az elsőtől függ. Amikor meglátod a csúcsot, ne hidd azt, hogy már megérkeztél. Ügyelj a lábadra, biztosítsd a következő lépést, de ne hagyd figyelmedet a

legmagasabb céltől eltéríteni. Az első lépés az utolsótól függ.” (René Daumal: Analóg hegy)

Őket mindenki ismeri a közösségben, noha nem alapítók. Koruknál fogva nem is lehetnének. „Csak” a teljes közös életüket szentelték ennek a közösségnek és még „csak” negyvenhárom éve házasságok.

Éjjel havazott. A kevés hó, fehér lepellel vonta be az utcát, a kertet és a járdákat. Mikor beléptek a kis kerti kapun, egy rigó rikoltva reppent fel a fenyőágról és a friss hó alig látható permetben ereszkedett rájuk. Benn, az ebédlőben a cserépkályha üvegajtaja mögött világított a parázs. Mesélni kezdtek.

- Nincs és nem is volt más célunk: minél alaposabban megérteni az Evangéliumok tanítását és annak alapján élni.
- Az első komoly közös elhatározásunk – összeházasodunk és egy életre összekötjük életünket – családi hitvitákat váltott ki. Egyik szárny – a közös család egyik ága - református-evangélikus, a másik katolikus volt. Szerencsére az ismeretségi körbeli közös pap – Halász Bandi bácsi – olyan tekintélynek örvendett mindkét oldalról, hogy a vita viszonylag rövid idő alatt megoldódni látszódott. A Kaszap név kötelezettségeit sem vitatta senki. Így aztán Bandi bácsi egy egynapos, intenzív – délután kettőtől éjjel háromig – házassági felkészítés alatt szinte ránk borította a Bokor teljes látásmódját. Igen elkötelezett és hatalmas beszédképességű ember volt. Egyetlen feladatot adott: minden este Miatyánk. Ehhez aztán még több minden jött a közösség alapszabálya szerint, de ez a mai napig elkísért bennünket.
- Igen, de azt hozzátenném, hogy nem volt ez ilyen egyszerű. István képes volt nélkülem eldönteni, hogy vasárnaponként katolikus templomba járunk. Na, de nem is fordult ez többet elő az elmúlt negyvenhárom év alatt!

- 72-ben egy olyan közösségbe csöppentünk, amelynek öcsém már évek óta tagja volt, és amely minden szombaton sorban felvonultatta Pécelen a plébánián a Bokor nagy öregjeit. Olyan mély hatással volt ránk mindaz, amit láttunk, hallottunk és olvastunk, hogy szüleink minden tiltakozása ellenére úgy éreztük, ez az egyetlen, ami szükséges. Ebben már egységesek voltunk. Az én lelkesedésem, ami azonnal mindent akar, ami megnyeri tetszését és István józan megfontoltsága együtt érvényesült. Olyan volt, mint egy felébredés ,vagy inkább ráébredés valami egészen másra, egy új világlátás. Találkozott a KIO raciona-

litása és a mi műszaki-tudományos alapképzettségünk logikája.

- A KIO, de talán még inkább a Merre menjek adás-szolgálat-erőszakmentesség jézusi eszméje vérünkkel vált. Ugyanezt éreztük az adással kapcsolatban, mint akik az erőszakmentesség miatt megtagadták a katonai szolgálatot és vállalták a börtönt. Úgy éreztük nem beszélhetünk ezekről az eszményekről, ha nem tesszük őket. Egyszerűen a lelkiismeretünk diktálta. Környezetünk megbotránkozását is kiváltva kb. tíz évig nehézsorsú emberekkel – cigányokkal, iszákosokkal – foglalkoztunk lakótelepi lakásunkon. Ezek a körülmények és sorban érkező gyermekeink is arra az elhatározásra juttattak bennünket, hogy belevágjunk egy családi ház építésébe.
- Ez volt az a pillanat az életünkben, ami hosszú időre ismét feszültté tette kapcsolatunkat a családjainkkal. Velük ellentétben egyszerűen elképzelni sem tudtuk, hogy csupán saját kényelmünk miatt építkezzünk. Keresni kezdtünk egy házaspárt, amelyet megajándékozunk egy fél telekkel, és akikkel közösen, átmenetileg befogadva őket a miénkbe, felépíthetjük az ő házukat is. Olyanokat, akik minket is képesek elviselni, bár ez csak lakva derült ki. Az Apcselben leírtak képe lebegett szemünk előtt. Együtt, közösen, mindent megosztva, egymásért és Istenért élve. Megtaláltuk Zoliékat, akikkel a mai napig együtt élünk. Három-három gyerekünk volt akkor.
- A felébredést elhatározás, majd tett követte. Hogy érzek-e keltessenem mi volt emögött, elmesélem, hogy a napokban betörték szüleim lakásába. Össze-vissza dobáltak mindent, szerteszórták apám íróasztalán lévő papírokat. Amikor nekiálltam rendet tenni megdöbentem. Megtaláltam levelezésemet apámmal a hetvenes évekből. Ez volt az „első szerelem” időszaka a Bokorban és én megpróbáltam „megtéríteni” a szüleimet. Sok levelet írtam, elsősorban neki, bár elég szűkszavúan válaszolt. A ház és a vagyon szétoztása volt a levelek tárgya. Megdöbentettek akkori szavaim. Hol van már az az első szerelem?
- Jól kerestünk, de ebben sem tudtuk azt képviselni, mint a körülöttünk lévők, közösségen kívüliek. Nem gyűjtöttünk, hanem súlyos pénzeket adtunk bele a Harmadik Világ Alapítvány kasszájába, ahogy minden tisztességes Bokor tag is tette.
- Együtt építettük fel a házat és ismét meg kellett tapasztalnunk, hogy az adás viszontadást szül. A Bokorból sokan jelentkeztek és ingyen segítettek a házépítésben. Ismét beigazolódott, hogy jól döntöttünk, és amit reméltünk az írások alapján, az működik.
- Mivel a ház még nagy volt, 84-ben odavettünk átmenetileg három fiatal házaspárt 4-5 évre, amíg össze nem jön a saját lakásravalójuk. Csodálatos volt látni, hogy három gyerekkel Zoliék is ugyanezt tették. Csúcsidőben 32-en laktunk a házban, 8 család, tizenhat gyerekkel. És ők mind Bokortagok voltak, együttgondolkodók. A ház pincéjében ment a szamizdatgyártás, a fiatalasszonyok gépeltek, mi meg valamennyit fizettünk is nekik. A dolog persze szemet szúrt a környezetnek, de együtt olyan biztonságban éreztük magunkat, hogy nem féltünk.
- Csak, hogy valamilyen képed legyen a közösségi életről elmondom, hogy ebben az időben még Bandi bácsi volt a plébános. A faluból mintegy 500-an jártak a templom-

- ba és ebből több mint 100 ember Bokortag volt. Két országos találkozót, számos lelkigyakorlatot szerveztünk és úgy, hogy közben meg sem lett említve, hogy itt a Bokorról van szó. Az Egyház nagyszerűsége volt Bandi bácsi által elénekelt képek. Persze az értékek mind a Bokor, vagyis Gyurka bácsi által feltárt jézusi eszméket takarták.
- Hatalmas lökést adott mindez annak a célkitűzésnek, amit komolyan vettünk, elhatároztunk és megvalósítani igyekeztünk: építeni Isten Országát a környezetünkben.
  - És akkor az egyház áthelyezte Bandi bácsit Halásztelekre. Az egész közösséget sokkolta az egyik napról a másikra meghozott döntés és áthelyezés.
  - Hogy mi adott erőt a továbbiakhoz? Igen, volt erő és volt tovább. Az erőt az adta, hogy láttuk, működik az, ami kezdetben csak cél volt. Az adással, osztozással létrejön és fejlődik egy közösség csupán attól, hogy bátran bizalmunk van, nyitottak vagyunk egymás iránt. És őszinték vagyunk egymáshoz. És akkor keresni kezdtük, hogy hol lehet folytatni.
  - De valami mégis megváltozott. Látszólag talán nem. Valami nagyot akartunk létrehozni közösen másokkal, Bokrosokkal együtt, de a hétköznapi élet javára. Megalakult a Péceli Egymást Segítő Egyesület, a Nagycsaládosok egyesülete, belevágtunk az öko-bio programba, először otthon kicsiben – mintha Bokorliget előkészítése lett volna -, majd egyre szélesebben, érdeklődve, olvasva, kísérletezve. Megalakult a Biokultúra Egyesület. Méreténél fogva ezek a vállalkozások túlnőttek a Bokor lehetőségein. Annak ellenére, hogy sok Bokortag hozta létre, belenőtt a világba. Az alapeszme alapján: egyszerűen kovászolták környezetét. Olyanokkal kellett együttműködni, akik nem vallották a Bokor értékeit, de mellé álltak olyan kezdeményezéseknek, amik kézzelfoghatóan az életet szolgálták. Nem Bokor alapú? Dehogynem. Mi, a Bokor volt az alap. Tiszta Bokor? Az meg mi? Volt, aki meglátta, hogy amit teszünk az jó a közösségnek, a falunak is és talán még az utánunk jövőknek is, és voltak – sajnos szép számmal és igen jelentős, számunkra tekintéllyel bíró személyek – akik nem látták meg benne a közös alapot. Talán féltek a nyilvánosságtól, amivel ez a nyitás járt? Nem tudom. Érthető lenne ez a sok üldözés miatt. De, a tények itt vannak. Ma is kb. száz idős embert gondoznak abban az intézményben, ami így jött létre, és aminek Márta az elnökhelyettese.
  - Ekkor Márta döntési helyzetbe került. Vagy a karrier – igen magas színvonalú számítástechnikai fejlesztési-kutatási munkában vett részt – vagy a család és a Bokor. Az utóbbi mellett döntött.
  - 93-ban jött Bokorliget és az azzal járó hatalmas tervek és csalódások. Talán nem is csalódás, csak valami belső rossz érzés azért, mert nem valósulhatott meg egy nagy álom, az életközösség azokkal, akik együtt küzdenek valamiért, ami több, mint az egyes emberek és a közösség jólléte. Vigasz lehetne talán az évi mintegy 500 fő ottnyaraló, pihenő, szórakozó testvér, de hát nem erre tettük rá az életünket. A nagy minta a hutterieké volt. Ha belegondolok mit dolgoztunk együtt – négy –öt család, havonta egy teljes hétvégét szánt rá, hogy megtaláljuk a megfelelő területet és amikor megvolt, hogy abból a gyönyörű földből közösségi lakóhely lehessen! Nem számít. A közös munka maga is megérte, ha nem is lett belőle eddig álomvalóság. Mózes sem mehetett be az ígért földjére, ugye?
  - Tudod, Márta lelkesedése – érzelmi ereje – sokat és sokszor segített. Csalódásai pedig sok gondot okoztak. A legnagyobb gond ebben az, hogy ha valaki ki van szolgáltatva mások szavának, cselekedetének vagy éppen nem-cselekedetének, bizalmának vagy bizalmatlanságának, hazugságainak vagy éppen nyílt őszinteségének, akkor hatalmas vargabetűket kell leírnia érzelmi erejének, hogy mindennek és mindenkinek eleget tegyen. És ebbe bele lehet fáradni. Elmegy az erő, ami a cél felé vinne. Erre nem készített fel minket a közös munka, mert a csoporttalálkozókon ugyan megtanultuk a csendes hallgatást, mások elviselését, a tűrést, de kinn az életben ezek sokkal erőteljesebbek. Valami olyan alapvető bizalom szükséges ezek elviseléséhez, mint a gyerek bizalma az apjában és anyjában. Mi pedig magunkban és egymásban bíztunk. De a szavak mögött, ebben az esetben például nem volt erő.
  - Igen, a kezdeti lelkesedés évek alatt elkopott. Már nem sokan vagyunk, akik ezt az álmodat dédelgetik. Ma már mi sem mennénk Bokorligetre, és akkor sem volt egy biztos elhatározásunk. Az úttörés nehéz. Láttuk a visnyeszéplakiakat. Talán abban látok egy nagy hiányt – ami lehet, hogy akadály is volt -, hogy nem tárgyaltuk ki alaposan, mit is jelent egy életközösség vagy pláne egy vagyontársaság. Inkább csak véleménynyilvánítások voltak, de semmi konkrét tény, ami talán megalapozta, segítette volna az elhatározást.
  - Szerencsére mindaz, amit máshol elkezdünk – elsősorban itt a faluban – él és virágzik. És látod, itt vannak a gyerekeink és unokáink. Hála értük és áldás rájuk. A többi pedig úgyis csak valakik élete volt, akik megpróbáltak valami mást, mint a szokásos, az elfogadott; mást, mint amit a korszellem diktál. Az eredmény nem számít. Az aratást nem a szőlőtő, még kevésbé a szőlővessző végzi. A kísérlet sikere nem itt dől el bármennyire is szeretnénk látni.
  - Ha azt kérdezed, mi a legfontosabb tanulság, amit talán elmondhatunk erről az egészről, akkor talán azt mondhatjuk, hogy nyitottság, bátorság, bizalom, őszinteség még akkor is, ha semmi hasonlót nem tapasztalunk viszonzásul. A Máté 18 szellemét naponta számonkérni magamon és csakis magamon. Valami hajtóerő, nyomás, hiányérzet kell, hogy legyen, mert enélkül nem jön létre semmi. Ha tele van az edény, nem lehet beletölteni semmit, mert kifolyik és elpocsékolódik. Ha zárva van, akkor pedig hiába üres, még a legjobb szándékkal sem lehet beletölteni semmit. Ki kell nyílni és üressé kell válni. Sokszor nagyon fáj, de nem a kudarc. Talán azért fáj, mert fontosabb a mások szava, véleménye, a siker és annak hiánya, mint a befogadás. Mit tudunk mi adni, ha nem tudunk befogadni? Tulajdonképpen mink is van minkünk?
- A mese megszakadt. Csak megszakadt. Hiszen azonnal folytatódott. Lenn a konyhában közben elkészült az ebéd. Az asztal hat személyre terítve. A két felnőtt férfi és az egyik

meny közben mindent rendezett. A kis nyolchónapos unoka anyja karján ülve nézett ki a világba. Nem valamit nézett. Volt a tekintetében még valami, ami átlátott a tárgyakon. Még együtt látott valamit, amiben benne voltak a tárgyak és az emberek is, de látta azt is, amiben mindez benne volt. És látta – talán – azt az áradást, ami mindent éltet és fenntart. Mindennel együtt és mindentől különbözve.

BULÁNYI GYÖRGY

TAMÁS, AZ EGYHÁZJOGÁSZ, A FILOZÓFUS

Meghalt Tamás, és a hagyatékát gondozó Márta megkért, hogy én is írjak valamit Tamásról. Szeretnének egy könyvet kiadni – emlékezetét ápolandó. Ezt küldtem Mártának:

1982. április 21-én Lékai bíborosnak Rescriptum iustitiae című nagy terjedelmű munkájának elején Vass Tamás ezeket írja: "P. Bulányi György atya vezetése alatt működő kis csoportokról Kovács László és Gromon András felfüggesztésének nyilvánosságra hozataláig még csaknem is tudtam, azóta módomban volt velük és működésükkel megismerkedni, de hangsúlyozni kívánom, hogy egyetlen kis közösség tagja sem vagyok. Ennek oka nem az objektív egyetértés hiánya, hanem csakis az én egészségügyi és alkati alkalmatlanságom." (Karácsonyi ajándék 80. kötet 107. oldal, 1982-7 - Samisdat.)

– Halász Endre péceli plébános szólt nekem, alighanem '81 őszén, hogy levélben megkereste őt egy általa nagyra becsült, kereten kívüli váci egyházmegyés, egészségileg megrokkant pap. Nem volna-e kedvem vele együtt meglátogatni? Volt.

Így ismertem meg Tamást. Elmondta, hogy a Szabad Európa adásaiból hallott a Bokorról, amely akkoriban került a magyar közélet ablakába. Tamást érdekelte a magyar katolikus underground minden ügye. Mi volt az az underground? Keretben levő és kereten kívüli papok egyaránt tették a dolgukat, foglalkoztak azokkal, akik érdeklődést mutattak az Egyház élete iránt. – Vatikáni egyházi férfiú érdeklődik ezekben az években egy Rómába kikerült paptól, hogy miféle jelenségről van itt szó. A válasz: "Generális atya, minden valamirevaló rendes pap ezt tette, csak így tudtuk felkelteni és kielégíteni a hívő katolikus nép igényeit." Ilyen volt ő is, a péceli plébános.

Tamás mérföldes csizmákkal járta be a Bokrot. Olvasott és olvasott. Mit? A Bokor samisdat teológiai irodalmát. Örült annak, amivel találkozott. Egy-két alkalommal a pesti papi közösségbe is eljött, de nem bírta egészségileg. Az 1999-ben elhunyt Bokor-beli pap, Barcza Barna, szintén váci egyházmegyés, rendszeresen látogatta Tamást. Barátságuk eredményeként

Tamás megismerkedett több Bokor-beli fiatalal, akiknek filozófiai tanfolyamot tartott. Lelkesedtek érte és azért, amit tanított. Ennek a filozófiai kurzusnak irodalmi lecsapódásával nem találkoztam, de átnézve a Bokor samisdat irodalmát, nyomára bukkantam Tamás

irodalmi tevékenységének, mellyel a Bokrot kívánta szolgálni. Két terjedelmes írásművére akadtam. A következőkben ezekből szeretnék ízelítőt adni. Az egyik a már említett Rescriptum iustitiae, magyarul:

AZ IGAZTALANUL MEGHURCOLTAK JAVÁRA

Mi ez az írás? Levél Lékai bíboroshoz és a magyar püspökökhöz. Tárgyát megjelöli a bevezető mondat: "Alulírott Vass Tamás P. Bulányi György piarista szerzetes tanár úr és az általa vezetett kisközösségekben működő paptársai ellen folytatott, folyó vagy a jövőben esetlegesen kezdeményezett processus criminalis (*bűnpere*) ügyében kívánok részben tanúságot tenni, részben számukra favorabilis restrictum iustitiae (*kedvező és igazságos felmentést*) kérni."

– Tamás levelét nagyon nehéz bemutatni az olvasónak. Magyarul van írva, de egyházi jogi a fogalmazás, amely akkor közérthető, ha latinul beszél. Ennek az eredménye lesz a bevezető idézett mondat is, amelyet le kell fordítani az olvasó számára. De nem elveszett az a hét, amit Tamás rááldozott e levél megírására. Lesz még idő, amely feldolgozza a magyar katolikus

Egyház e szomorú időszakát, amelyben a hierarchia a pártállam parancsára kényszerült kést fogni az Egyház hűség gyermekeire. Tamás húsz éve írtlevele ekkor kordokumentum lesz, mely életes képpel szolgál arról a megkötözött állapotról, amelybe az Egyház hierarchiája került a Vatikán keleti politikája, az 1964. évi „részleges megállapodás” és Mindszenti bíboros pápai félreállítását követő időszakában. Muta-
tóban ezért idéznék egy részletet ebből a százlapos levélből.

"Interjú Miklós Imre államtitkárral, az Állami Egyházügyi Hivatal elnökével az egyházpolitika mai kérdéseiről" (Népszabadság 1982. február 20.). Az államtitkár így beszél: „... A változó körülmények között a felmerülő új jelenségeket tanulmányozva és elemelve a legfontosabb, hogy az egyházpolitika segítse a párt szövetségi politikájának mind teljesebb megvalósulását."

– Most halljuk, mit mond erről az államtitkári mondatról Tamás: "Aki tisztában van a marxista ideológia lenini akkomodációjával (*alkalmazás*), s így konkrétan az elmélet gyakorlati, dialektikus, ámde progresszív jellegű megvalósításával, az tudja, hogy az úgynevezett szövetségi politika nem más, mint a nyíltan ateizmust hirdető egypártrendszer azon törekvése, hogy az összes számottevő szervezetet - módszeresen – saját ideológiájának megvalósítására használja fel. Magyarországon ilyen társadalmi szervező tényező az Egyház is. Bármennyire ellentmondásosnak tűnik is, e szövetségi politikából gyakorlatilag az a világos következmény származik, hogy az ateista elveket magával az Egyházzal akarja végrehajtani. Ezért tehát a dialektikus haladást alapul véve nagyon is elképzelhető, hogy az Egyház és az állam között létrejött konkordátum szövege, mely a szövetségi politika alapjául szolgált, a közös etikai pontok hangsúlyozásával még semmiben sem tért el az isteni és az egyházi törvénytől, de a progresszív megvalósítási gyakorlat már menetelesen egyre több olyan elemet tartalmaz, melynek végrehajtása egyre inkább összeegyeztethetetlen az isteni és az egyházi törvénnyel. Erre utal az államtitkár idézett mondatából a *mind teljesebb megvalósulás* is..."

Amennyiben tehát a "bulányisták" vagy akárki más engedetlen vagy kontesztál, ez az engedetlenség vagy kontesztálás nem az isteni és egyházi törvényen alapuló Tanítóhivatal vagy hierarchia ellen szól..., hanem azok ellen a

törvények ellen, melyek nem isteniek, nem jézusiak –, bárki és bármilyen hatalom hirdesse is, akár keleti, akár nyugati, akár úgynevezett marxista, akár úgynevezett kapitalista. Minden hatalom ellen, amely ellene mond a természet- és isteni jog alapján az emberi méltóságnak, a szabad akaratnak."

Kell-e mondani, hogy Tamás semmiféle választ nem kapott a hierarchiától, levelének Címzettjétől. De azért nem dolgozott hiába, a Karácsonyi Ajándék 80. kötete őrzi a levelet, és az idő és örökkévalóság neki dolgozik, meg annak az Istennek, Akit életével szolgálni akart. A Karácsonyi Ajándék 92. kötete (1983/10) is őrzi nyomát: INTRODUCTIO, azaz bevezetés a Keressétek Isten Országát Című könyvhöz. Terjedelme még nagyobb, mint az előzőnek, a Rescriptum iustitiae-nek. Tamás felhasználta ezt az Introductiot arra, hogy elmondja: hogyan látja a világot. Tamás-módján mondja el- tehát filozófusként, pszichológusként. Megvallom, kevés a műveltségem arra, hogy Tamást interpretálni tudjam.

Már az egyházjogászt is inkább csak sejtettem, mint értettem. A filozófus és pszichológus Tamást inkább csak csodálni tudom, s reménykedni abban, hogy barátai, tanítványai között akad olyan, aki kéziratából fel tudja támasztani azt a skolasztikát, amelyet egy másik Tamásnak, az Aquinóinak nyomán a mi Tamásunk a II. Vatikáni Zsinatot követően korszerű ruhába öltöztetett.

A mondott Introdukción azonban filozófián és pszichológián túl még egyéb „mellékterméket” is eredményez. Ezt az egyebet nehéz meghatározni. Inkább idézek egy szakaszt az Introdukciónból, s ennek nyomán igyekszem majd nevesíteni ezt az egyebet. A felvilágosodás indította szekularizációról beszél ebben a szakaszban.

A szekularizáció „legkonkrétan a pasztorációban váltott ki változási folyamatot, melynek lényege: a pásztor menjen a nyája után. Sokan voltak, akik utolérték a nyáját és azonosulási problémával küszködtek, küszködnének. Az Egyház gyakorlati életén belül a szekularizáció oly nagyarányú konfliktust idézett elő, amilyen nagyarányú a távolság az Egyház és a jelen szekularizált világ között. Ezen a távon helyezkednek el a nyájuk után menő pásztorok, egymástól meglehetősen távolságban. A pasztoráció fejlődés legújabb szakaszán található a bázisközösségek. Azok a pásztorok, akik ilyen bázisközösségeket hoztak létre, nyilvánvalóan utolérték nyájukat. Ám ez még nem minden, mert mihelyt utolérték, kezdtek szót váltani velük, s hamarosan rájöttek: a kollektivizált ember csak sok egyedet ismer, akik többé-kevésbé egyformák, és nincs pásztori előjoguk. Ha a pásztorilyen körülmények között kommunikálni akart nyájával, e kommunikációt kénytelen volt mintegy a nyáj tagjaként, velük egy szintről indítani. A nyájon belül megszerezhetette ugyan a jogot a vezetéshez, de a nyájminden tagjának van ilyen lehetősége. Ezzel elérhetette, hogy a bázisközösség minden tagja olyan kötelességének érezze a pasztorációt, mint ő, a lekipásztor. Innen már csak egy lépés a papi hivatások gyors növekedése, hiszen a bázisközösségekből egyre többen vehetik életre szólóan komolyan a Jézus Egyházáért végzett munkát... A velük kapcsolatos ellenézés azonban jelentékeny..., minél távolabb van ettől a homogenizációtól a szembenálló személy, annál inkább..."

Azt hiszem, Tamás itt rámutat a hierarchia idegességének arra az okára, ami a pártállami hatástói függetlenül is idegessé teheti a hierarchiát a bázisközösségek láttán. Ha nem megy a pásztor a nyáj után, ha nem válik homogénná a nyájjal, ha nem biztosít azonos lehetőségeket a magáéval a nyájtagjainak, jelentkezik az "ellenézés". Hogyan fogalmazzuk meg Tamásgondolatának műfaját? Nem tudom most sem. Csak annyi világos, hogy lélektanilag fúr bele egy olyanjelenségbe, amely sorsdöntő lesz az Egyház életében a szekularizáció következtében: nincs hatékony lekipásztorkodás homogenizáció nélkül, a papnak nincs előjoga, a laikus nem laikus, hátizsákjában hordja a marsallbotot; új idők új dalait énekelte vele Tamás.

Túl e „melléktermékeken”, azért foglalkozik a kiválasztott művel is. Kritikáját három szóban foglalta össze: maximalizmus, radikalizmus, egyoldalúság. Lássuk a nagy tanulmány befejezését!

Maximalizmus: – a szerző azt a feladatot tűzte ki maga elé, hogy a teljes jézusi programot kifejtse. Ez a program valóban maximális végcélú, amely az emberi természetnek megfelelő, az egész emberiség fejlődését meghatározó, az Abszolútumot megközelítő feladat – ez nem P. Bulányi György elvárása, hanem az Istené.

Radikalizmus: – A maximális célt teljesen elérni csak teljesen lehet. A szerző valóban nem törődik sem a metanoia, sem az állhatatosság lélektani problémájával, de nyilván nem is az a dolga ebben a könyvben. Dolga lehet, és kell, hogy dolga legyen neki éppúgy, mint bárki lelki vezetőnek a konkrét ember konkrét problémájával kapcsolatban: mégpedig a legmesszebbmenő megértésig, együtt munkálkodásig és segítségig.

Egyoldalúság: – A konkrét önzetlenség megnyilvánulása az éhezők táplálásában és az erőszakmentességben – magában a könyvben, tehát az elméletben nem kap nagyobb hangsúlyt, mint amennyit fontossága alapján, természetszerűen megérdemel. Az összes többi szeretet-programhoz viszonyítva a gyakorlatban e két konkrétum valóban messzemenően kimagasló hangsúlyt nyer, de talán így sem többet, mint amennyit a problémák akut jellege megkíván.

Csak tallóztam Tamás szellemi kincsei között. Ha valaki majd többre vállalkozik, s bemutatja nekünk Vass Tamás teljes szellemi arcát – a magyar katolikus Egyház oly sokak számára ismeretlen gondolkodójáét –, a Karácsonyi Ajándék e két írásáról ne feledkezzen meg, sok kincset találhat benne. 2000. január 14.

JAKABFFY TAMÁS

HOL VAGYUNK SZOLGÁK? A BOKOR KÖZÖSSÉGEK ALAPÍTÓJÁNAK GYÉMÁNTMISÉJÉHEZ

„Nem az idő halad, mi változunk”. Az ember tragédiájának e szentenciája – egy a sok száz közül – remekül illik arra a mintegy hatvan évnyi történetre, amely a piarista Bulányi György körül rokon- és ellenszenvek, kiállások és viták, támadások és pártfogások garmadáját váltotta ki az elmúlt század második felében. Sokféleképpen értelmezték magatartását és személyiségét – legalább olyan sokféleképp, ahány érdek vagy törekvés állt az értelmezők mögött. Az

azonban tény, hogy Magyarországon Bulányi és a nevével fémjelzett Bokor közösségek voltak egy eszmélkedés elindítói, s egy olyan mozgáshoz szolgáltattak energiát, amely egy lassú sodrású, ideológiáknak kiszolgáltatót, szabadsághiányos egyházban az élet félreismerhetetlen jégjét mutatták fel.

Bulányi György február 1-jén ünnepelte hatvanadik papi jubileumát, s az ünnepi szentmisét ugyanabban a Duna-parti piarista kápolnában celebrálta, amelyben 1943-ban primiciázott.

S hogy miért hivatkoztunk Madáchra? A Bokor közösségek mozgalma körüli viták – pártállami nyomás és egyházi megalkuvások közös eredményeként – egykor oda vezettek, hogy Bulányit 1982-ben az esztergomi főhatóság eltiltotta a templomi szolgálattól, s a Vatikán ezt 1987-ben megerősítette. Később, 1997-ben Róma felülbíráta az „ítéletet”.

Megbocsátás? Vagy egy döntés elhamarkodottságának belátása? Ezt világosan senki sem fogja kimondani. Az viszont tény, hogy Róma jelenlegi püspöke – Oscar Pizzato érsek kézjegyével – apostoli áldását küldte Bulányi Györgynek a gyémántmise alkalmából. A piarista rend elöljárója pedig hosszú levélben köszöntötte őt.

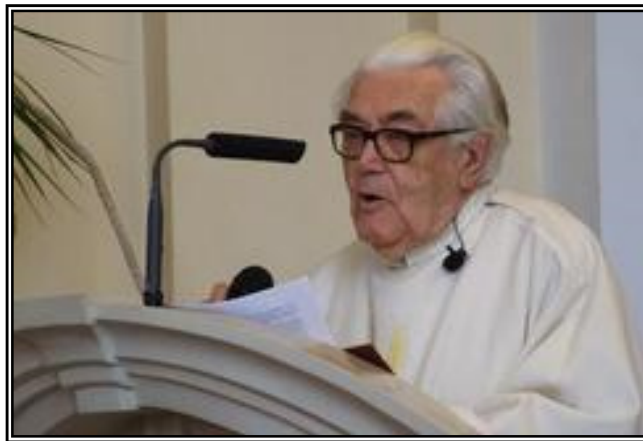
De íme a történet vázlata: Bulányi, aki magyar-német szakos tanári oklevelével már Sátoraljaújhelyen, Tatán, Debrecenben is tanított, 1945 tavaszától országszerte kisközösségek építésébe fogott – római biztatásra! Ne feledjük: a negyvenes évek második felét írjuk, frissen győzött a Vörös Hadsereg, hajbókolásra és mérhetetlen erkölcsi hadisarcok megfizetésére szabadultak fel a közép- és kelet-európai államok, '48-ban szinte mindenütt államosítják, amit csak el lehet ragadni az egyháztól, a szerzeteseket deportálják – hol inkább, hol kevésbé, de nagyjából mindenütt. Ilyen körülmények között az újszülött magyar pártállam csakis összeesküvést láthatott a Bulányi alapította kisközösségekben. 1952-ben életfogytiglani börtönre ítélték. A '60-as évek elején szabadult, s attól kezdve szállítómunkásként élte a papi életet. Jó évtizeddel szabadulása után újra forrósodni kezdett lába alatt a talaj: az államapparátus rávette Lékai László bíborost, az akkori esztergomi érseket, hogy egyházi eljárást kezdjen a kisközösségek ellen. Sok hercehurca, megbélyegzés, Bokor-tagok bezárása után következett be Bulányi eltiltása a nyilvános papi szolgálattól.

Csak a „rendszerátalakítás” idők hozták meg az enyhülést és a cenzúra visszavonását. Előbb azonban a Szent-szék arra szólította fel Bulányit, hogy írjon alá egy hitvallást – ezt rendszerint a tanbeli elhajlások gyanújába került teológusoktól, tanároktól szokták „odafentről” megkövetelni. Bulányi alá is írta volna ezt a hitvallást, de csak egy olyan záradék betoldásával, amely a II. vatikáni zsinat Dignitatis humanae kezdetű dokumentumából átvett, szó szerinti idézet: „Az isteni törvény rendelkezéseit az ember lelkiismeretében fogja fel, amelyet tartozik hűségesen követni,... hogy eljusson Istenhez. Nem szabad tehát az embert arra kényszeríteni, hogy lelkiismerete ellen cselekedjék,... és csak a lelkiismeretének tartozik engedelmessé válni.” Róma azonban nem járult hozzá a hitvallás e „megfejtéséhez”, csak tizenkét évvel később, 1997-ben. Ettől kezdve Bulányi újra szabadon misézhet. A Bokor-közösségek is megvannak, bár

természetesen jelentősen veszítettek súlyukból a rendszerátalakítás utáni általános pezsdülés és színesedés nyomán.

A gyémántmise során Bulányi így értékelte az embert próbáló időt s az időben való helytállás követelményét: „Megköszönöm, hogy megértettem: (...) "Aki engem szolgál, engem kövessen, s ahol én vagyok, ott lesz a szolgálóm is. - Megköszönöm tehát, hogy nem spórolhattam meg én sem a főpapi ruhamegszaggatást. Hogy elbánnak velünk az ateisták, az egyház ellenségei, ez rendben van, a dolgukat teszik. De hogy elbánjon velünk a magunk Kaifása, méghozzá az ateisták parancsának engedelmessé válni – ezt jó lélekkel csak úgy lehet elviselni, hogy Jézus szavára gondolunk: 'ahol én vagyok, ott lesz a szolgálóm is.'"

„Az, aki nem élte végig mindezt – írta levelében a kegyesrend római elöljárója, Josep Maria Balcells –, nem is tudja valódi súlyában értékelni. Sok olyan Krisztus-hívó van azonban, akik tudják, ismerik, hogy az üldözött papok és szerzetesek milyen csodálatos lelki erősségről és Krisztus egyháza iránti szeretetről tettek tanúságot azzal a kockázattal, hogy a legkülönfélébb veszélyekkel kell szembenézniük, csakúgy, mint Szent Pálnak, hiszen már a kereszténység kezdetén is a veszélyek kívülről és belülről egyszerre jelentkeztek. Csak idő múltán tudjuk majd értékelni ezeket a kemény éveket, amikor szűkös, megsabdalt szabadságtérben lehetett csak élni. Éveknek kell eltelnie ahhoz, hogy ezt a nehéz időszakot sine ira és megbékéléssel tudjuk nézni, s kellőképpen nagyra tudjuk értékelni, meg tudjuk becsülni a benne élők tanúságtételét.”

BULKAINÉ ADÁMOSI MARGIT A BOKOR BÁZISKÖZÖSSÉGRŐL

Egyetemem végzett mérnökként 1971-ben találkoztam P. Bulányival, azaz huszonhét évvel ezelőtt. Családom, amelyben felnőttem, nem engedte meg az ötvenes években sem, hogy kisdobos, úttörő, illetve KISZ-tag legyek. 1950-ben titokban lettem elsősorú, majd két évvel később bérmelegkedtem. Az egyház számomra nem sokat nyújtott ebben az időben problémáimat, kérdéseimet illetően. Huszonéves koromra a teljes nihilizmus vett körül.

Munkahelyemen felelős beosztásban dolgoztam, felnőttként kezeltek. Ezt nem sikerült elérnem egyetlen plébánián

sem; mindenütt azt a választ kaptam: törődjek a szakmámmal, mivel nem végeztem teológiát. A föld sóját, a hegyen épült várost találtam meg a Bokor közösségben. Meg tanultam gondolkozni, lelkiismeretem szavára hallgatni és felelősséggel dönteni, ezért a döntésért vállalni a következményeket. (Tizenkét évig nem volt útlevellem a Bokorhoz tartozásom miatt, munkahelyemről eltávolítottak, stb.) A közösségekben rengeteget tanultam, minden kérdésemet meghallgatták, válaszoltak rá közös erővel. Megértettem a dialógus lényegét, a szeretettel egymásra figyelést, a nem minden áron nekem legyen igazam elvét. A hegyi beszéd valósítani akarását tartom életem középpontjának, a gondolkozás átalakítását: a valódi értékek megtalálását, a szeretet élését. Boldoggá tesz az Istentől kapott szabadság.

Ebben társam és segítőm életem párja Bulkai Tamás, gyermekünk, közösségeink, barátaink. Tudom, hogy a kereszténység összmunka, amely úgy valósulhat, hogy magamat „javítva”, naponkénti hűséget fogadva Jézusnak teszem azt, amit tennem kell. Senkit nem bántva, vissza sem bántva, szolgálva a legkisebbet is. Szomorúan kell tudomásul vennünk, hogy alig akad plébánia, ahol igény van a bokorbeliek munkájára. Szellemi kapacitás, munkabírás, Jézusnak elkötelezett emberek, nagycsaládok vannak, de a katolikus hierarchia erre nem tart igényt. Pedig az aratnivaló sok, a munkás kevés. Vagy mégse? Ki tudja?

A közösségre a **BOKOR** név a 70-es években „ragadt”: forrása Bulányi egy 73-ban írt tanulmánya volt, amelyben a Lélek hatására sarjadó mozgalmakat nevezte „bokroknak”. Ebből kiindulva egy újságíró használta erre a hálózatra. A közösség idővel sajátjának érezte, hiszen a szó utal az el nem égő csipkebokorra és az egy többléplálkozó szőlővesszők élő „bokrára”.

AZ ALAKULÁS ÉVE: 1965, de a kezdetek 1945-re mennek vissza.

CÉL: Közösségek hálózatának fenntartása teológiai ismeretek szerzésére és továbbadására, a teológiára épülő lelki élet ápolására, az Isten és ember szeretetének szolgálatban, adásban és erőszakmentességben való megélésére, s ezáltal a társadalomban erőszakmentes, aktív jelenlét gyakorlása. A katolikus egyház belső megújulásának előmozdítása. Kapcsolat és párbeszéd létesítése minden erre szándékot kifejező partnerrel.

STÁTUS: A Bokor a katolikus egyházon belül élő közösség, bár mindmáig nem kapott hivatalos egyházi elismerést. A jelenleg működő, alulról szervezett magyar csoportosulások egyik legrégebbike, hivatalosan azonban nincs nyilvánartva. Jellegét tekintve hálózat, amelyben az információáramlást a különféle szintű képviselőtestületek gondozzák. A közösség tagjainak száma **háromezerre** tehető.

TÖRTÉNETE: Előttörténete a negyvenes évek második felével kezdődik, amikor Bulányi György piarista szerzetes Debrecenben – Kolakovich S.J. kezdeményezésére – létrehozta középiskolásokból, egyetemistákból és felnőttekből álló csoportjait, és pedig az AC és a püspöki kar teljes támogatásával. Ezekben a csoportokban lelkiéleti, teológiai, társadalmi kérdésekkel foglalkoztak, kiegészítve ezeket irodalmi, néprajzi és egyéb tanulmányokkal. A csoportforma választása még nem volt tuda-

tos, elsősorban a fokozódó vallásellenes intézkedések következtében alakult ki. Egyre inkább szükségessé vált, hogy a találkozók magánlakásokban tartsák. A rendszeres közösségi munkát kettétörte az 1952-es letartóztatási hullám, amikor nemcsak Bulányit tartóztatták le, hanem országsszerte több más, csoportmunkát végző papot és laikust is. A csoportok újbóli szerveződése 1965-től kezdődött. Az előző időszak tapasztalatait feldolgozva, elméletileg és erkölcsileg megerősödve újraalakultak az immár felnőttekké vált egykori résztvevők közösségei, majd ezek gyarapodásával létrejöttek a fiatalabb korosztályok csoportjai is. Nagy segítséget jelentettek az időközben lezajlott II. vatikáni zsinat állásfoglalásai, majd VI. Pál pápának a kisközösségeket támogató nyilatkozata. A világszerte megélnéülte teológiai kutatások eredményeit is felhasználva, Bulányi kidolgozta a *Keressétek az Isten Országát* című művét, amely a közösségek munkájának **vezérfonalává** vált. 1971-ben jelent meg a közösség gépírási kiadványának, a Karácsonyi Ajándék-nak az első száma. Ezt mindmáig újabb füzetek követik. A közösség a 70-es évektől kezdve egyre több nyári lelkigyakorlatot, táborot tartott annak ellenére, hogy adminisztratív intézkedésekkel kellett szembenéznie. Az 1976-os év mérföldkő a Bokor életében. Ekkor iktatták hazánkban törvénybe a Helsinki Egyezményben szereplő megállapodásokat, s ezután az államnak előbb-utóbb fel kellett hagynia a csoportmunkát kívülről gátló tevékenységével. Az év első felében esztergomi érsekké kinevezett Lékai László bíboros azonban folytatta a közösség munkáját korlátozó intézkedéseket; ennek során szóba jött Bulányi Nyugatra való kihívása. **Ezt 1976 késő őszen a közösség tagjainak határozott tiltakozása akadályozta meg.** Ez újfajta adminisztratív szankciókat (35 személy útlevelének bevonását) váltott ki. A helyzet további élesedését idézte elő az a tény, hogy a közösség által elvileg vallott erőszakmentesség 1979-től kezdve a katonai szolgálat megtagadásában is megnyilatkozott, s ezért nyolc év alatt harmincan vállaltak különféle büntetéseket (börtön, felfüggesztés stb.). A közösség erőszakmentes programját 1990-ig mind állami, mind egyházi részről támadták; ennek dokumentuma a Magyar Katolikus Püspöki Kar 1986. október végi körlevele. Mivel azonban világviszonylatban mind a bázisközösségek létrehozása, mind a polgári szolgálat ügyének előmozdítása a jövő szempontjából elismert tevékenység, ezért a 80-as években a Bokor elleni támadások arra irányultak, hogy elítélhető tanításokat fedezzenek fel a közösség teológiájában. Az éveken át tartó vitába, amelynek adminisztratív következményei is voltak (áthelyezések, kényszerlakóhely kijelölése, nyilvános papi működéstől való eltiltás), még a vatikáni hivatalokat is bevonták. 1988 elején azonban, a magyar politika reformáramlatainak felerősödésével, nyilvánvaló lett, hogy mindeme támadások egy konzervatív, túlhaladott politika – különféle formákban megnyilvánuló és a korai 50-es évek felfogását a közelmúltban felidéző – megsemmisítő törekvései voltak. Jellemző, hogy Bulányi György büntetését, a nyilvános papi működéstől – csak Magyarországon – való eltiltást, 1997 őszen végre a római, illetve a magyar hierarchia feloldja.

PROGRAM ÉS TEVÉKENYSÉG: Az evangéliumokban rejlő elméleti és gyakorlati elveket valló és élő közösség a Bokor, amely a katolikus egyházban élve fejti ki társadalmi tevékenységét. Részletesebben: rendszeres csoporttalálkozó igény szerinti sűrűséggel (hetente, kéthetente, havonta); ön-

képzés teológiai tanulmányok végzésével, belső tanfolyamokon, illetve a Hittudományi Akadémia nappali vagy levelező tagozatán; egyéni és csoportos lelki élet élése; a mindennapi életben felmerülő gyakorlati életviteli problémák megbeszélése (család, gyermeknevelés, munkahelyi, társadalmi problémák stb.); a hazai és a harmadik világbeli rászorulókat támogatása; egyházközségi munka végzése (ahol engedik), hitoktatás, előadások tartása hívő és nem hívő közegben, új, személyes kapcsolatok, közösségek létrehozása; csoportközi rendezvények szervezése, együttes táborozások, nyaraltatások, lelkigyakorlatok, jeles napok évenkénti megünneplése; ökumenikus kapcsolatok létesítése más vallású személyekkel, csoportokkal, bel- és külföldön egyaránt; információcserébe bel- és külföldi, egyházon belüli bázismozgalmakkal és polgári nem vallásos csoportokkal vagy szervezetekkel; együttműködés előre meghatározott, a Bokor profiljába is beleillő feladatok megoldására; a Bokor érdeklődési körébe tartozó külföldi irodalom figyelése, fordítása; a közösség kiadványainak előállítás (Karácsonyi Ajándék, tanulmánykötetek, etikakönyvek, könyvfordítások, elmélkedési vezérfonalak, énekszövegek, kották); kapcsolattartás más hazai bázisközösségekkel alkalmilag vagy rendszeresen.

TISZTSÉGVISELŐK: A Bokor alulról építkezik. Mindenki – jézusi barátkozás alapján – egy csoportba tartozó „tanulóként” kezdi, és idővel apostollá érve maga is „tanítóként” csoportot hoz létre. Ezen autonóm csoportok láncolata alkotja a Bokort. A bázis feletti első szinten a csoport vezetőit találjuk, akik úgy hozzák létre a következő szintet, hogy abba automatikusan beletartoznak a „nagyözölők” (azaz olyan csoportvezetők, akiknek már csoportvezetőkből álló csoportjuk van), továbbá olyan személyek, akiket valamilyen okból az első szint delegál oda. Az első szinten 10–20 fős csoportok alakulnak, a második (s azután minden további) szinten 5–10 főből álló csoportok. A második szinttől kezdődően a felsőbb szintbe való delegálás kizárólag titkos választás útján történik, s a választás egyetlen szempontja a rátermettség ténye: azt kell megválasztani képviselőnek, aki arra a legalkalmasabb. **Így hol pap, hol nő, hol férfi, családos vagy magányos lesz a csoport képviselője.** A legfelső szinten lévő képviselő minden évben megválasztja a maga vezetőjét, aki gondoskodik a testület folyamatos működéséről. E „csúcsszervnek” a hálózati jellegből adódóan nincs felhatalmazása kinevezésre, utasítások, parancsok, rendeletek kiadására. Az a dolga, hogy havonta összegyűjtse és feldolgozás után visszaáramoltassa a bázisról – Magyarországon egész területéről – érkező információkat. Ennek során ajánlásokat dolgozhat ki, amelyeket az egyes csoportok szuverén módon elfogadnak vagy nem fogadnak el. Közös akcióra tesz javaslatot, megállapítva, hogy tekinthetők-e azok a Bokor „hivatalos” cselekedeteinek, vagy csupán a közösség bizonyos csoportjainak, egyes tagjainak kezdeményezései.

A BOKOR A RENDSZERVÁLTÁS UTÁN: A Bokor az elmúlt negyven év alatt is élt és gyarapodott, annak ellenére, hogy mind az egyház, mind az állam igyekezett megbélyegezni. **Egyházon belül a 70-es évek közepétől elindult a „kútmérgezés” effektusa, amely**

napjainkban is folytatódik. Valójában a kommunista elnyomástól szenvedő, a II. vatikáni zsinat szellemisége szerint meg nem újult egyházi vezetés tette a hazai katolikus egyház számára a Bokort **fekélyé.**

1997 őszén a Hittani Kongregáció Páter Bulányi, s ezáltal a Bokor közösség ellen is megszüntette az eljárást. E kényszernek engedelmessé a Magyar Püspöki kar feloldja a büntetést. **A diszkrimináció azonban napjainkban is létezik annak ellenére, hogy „kevés a munkás” az ország újraevangelizálására.** A Bokor-könyvek számára továbbra sincs egyetlen katolikus könyvkiadó, terjesztő sem, aki azok értékesítésében közreműködne; az OLI nem kér a Bokor tagjai közül munkatársakat, még rendezvényeire sem hív Bokor-képviselőt, csak belterjesen hajlandó dolgozni; Bulányi páttert sem hívják előadások tartására, eucharisztiaszolgálatra.

A BOKOR CÉLJA VÁLTOZATLAN: feladatának tekintve a jézusi barátkozásokra épülő közösségek létrehívását, a só és kovász szerepét a társadalomban és az egyházban egyaránt. A keresztyénséget elsősorban nem vallásnak, hanem életvitelnek tekinti, amely a mindennapokban az egyén felelősségét, aktivitását, adás-szolgálat-szelídség megélését jelenti az élet minden területén, a családban, lakóhelyen, munkahelyen stb. Vállalja az ezzel együttjáró peremre kerülést, a Mammon világától, az adás-vevéstől való elhatárolódást, magyarul kicsiben a **kontrasztársadalom** megvalósítását.

A belső tájékozódást a **Tájék** c. munkaanyag biztosítja, amely a **találkozóláncolat** útján hozzáférhető havilap. Tudósít a különféle rendezvényekről, nemzetközi kapcsolatokról, ifjúságot érdeklő programokról (hittan kicsiknek, nagyoknak, focibajnokság, sakkverseny, mozizás stb.).

Éves lelkiismeret-vizsgálat, önértelmezés, tevékenységünk, jövőt illető kérdéseink megfogalmazása a **Közös Dolgaink**-ban jelenik meg. Majd ennek folytatása a **Reflexiók** kötet – vagyis a testvérek vélekedése az adott témákról. A közösségi tanulnivalókhöz nyújt segítséget a **Koinónia** című havi kiadványunk, amely tanulmányokat és a világegyház érdekességeit tartalmazza fordításban.

1997 őszétől **Bokor Porta néven közösségi „házunk” van,** amelyre a megnövekedett közös programok miatt volt szükség, s amelyeket már a lakások befogadó kapacitása nem tudott kielégíteni. Ebben a helységben folynak a közösségi misék, a hittanórák kicsiknek, nagyobbaknak és az ifjúságnak. Idegen nyelvi klub működik egyik közösségi tag vezetésével. Az Ökocsoport rendszeres találkozóit, a mozizás, női torna stb. mind-mind helyet és időt kap.

Egy testvér évtizedek óta havonta egyszer kirándulóprogramot szervez.

Bányán, Kaposvártól kb. 25 km-re, tizenhárom éve (1985) vagyon- és életközösséget hoztak létre. Családosok és magányosok telepedtek le ebben a faluban. Munkaviszonyuk mellett hetenként kétszer találkoznak, ahol tanulnak és egyéni beszámolók hangzanak el. Péntekenként pedig imatálalkozójuk van.

BOKORLIGET: az a meggyőződés hozta létre, hogy a kapitalista mammonörületből nincs más kiút, csak az egymást támogatók, egymásra figyelők, munkát, kenyeret, otthont, mindent megosztani tudók együttélése. Akik ezt az életformát vállalják, azok egy új világot teremtenek azzal, hogy munkalehetőséget, otthont, szeretetet biztosítanak so-

kaknak. Ameddig az előkészítő munkák folynak, kitűnő nyaralási lehetőség nagycsaládosok részére.

HARMADIK VILÁG ALAPÍTVÁNY: mint alapítvány a rendszerváltozás óta működik. A beérkező adományokat Indiába utaljuk át Cedrik Prakash S.J. atyának – aki 1987 és 1994 őszén volt nálunk – az éhez, tanulni vágyó gyerekek javára. **Évi összege 50 000 USD értékű.**

HAZAI RÁSZORULTAKÉRT ALAPÍTVÁNY: Az egyéni segítségeken túl ezzel kívánjuk azokat segíteni, akiket senki sem támogat: ott-hontalanok, mozgássérültek stb.

KATOLIKUS ALKOHOLISTAMENTŐ SZOLGÁLAT: 1981-ben indult a Református Iszákosmentő Misszió Siklós József vezetésével, aki katolikus kapcsolatot keresett. Halász Endre katolikus lelkész testvérünk fogott e munkába. 1982–85 között csak húzódott különböző nehézségek miatt, majd 1985. január 19-én megtartották az első lelki napot Szadán. Az Állami Egyházügyi Hivatal minden kezdeti gáncsoskodása ellenére és hivatalos egyházi támogatás nélkül dolgoznak ma is, és szolgálják e beteg embereket.

FORRÁS LELKI SEGÍTŐK EGYESÜLETE: 1990 tavaszán indult ez a lelki és szociális krízisbe került családokat támogató – gyermek önállóvá válása, nyugdíjazás, idősor, párkapcsolati nehézségek, stb. – baráti kör. Tagjai orvos-családterapeuta, pasztorál pszichológus, pszichológus-családterapeuta, református lelkész-konduktor, családgonozó stb.

BOKOR ÖKOCOPORT: tagja a Church & Peace-nek. Céljuk a békességteremtés jézusi alap életvitelszerű alkalmazása ember és ember, ember és természet között. Erőszakmentes, nyitott, európai, keresztény hálózat.

ÉRTED VAGYOK: 1990-ben született meg ez az újság azzal a céllal, hogy legyen a hazai sajtótermékek között egy olyan fórum, amely a Bokor közösségeinek és a Bokor által feltárt értékeknek – amelyek segítik a közösségek életét, a Bokorról alkotott kép kialakítását – szellemi ablakot nyit korunk teológiai problémáira. Megoldásokat kínálva formálja olvasóin keresztül a hazai közvéleményt és ezáltal az Egyházat egy jézusibb életvitel felé. Sajnos, terjesztése alig lehetséges a monopolizált egyházi médiák világában. Szinte nincs plébánia, ahol árulnák, a különböző egyházi kiadókról nem is beszélve. Ugyanez a helyzet a Bokor-könyvek terjesztését illetően is, akár teológiai témájúak, akár a Gondolkodásmód és viselkedés öt részre tervezett etikakötetei, melyekből már 1997 őszén megjelent az I. és IV. kötet. A felsorolás, amely a Bokor tevékenységeit bemutatni hivatott, nem törekedett teljességre.

forrás: 1998. Távlatok 41.szám

Tizenhárom évvel e cikk megírása után, természetesen másképpen látom a világot, a Bokrot és magamat. Sohasem fogom megtagadni bokortagságomat, még akkor sem, ha ma más szabályok vannak érvényben, zárt világgá lett az, ami valamikor nyitott volt!

Rengeteget köszönhetek B.Gyurkának, elsősorban az életemet, hogy ne legyen betegség tudatom, megtanított gondolkodni és a gondolkodás átalakítása volt a cél.

Sokszor mondta: mindenki akkor érti meg igazán a jézusi életvitelt, ha veszi a fáradságot és megírja a saját KIO-ját. Mi ezt tettük.

Az isteni hasonlóságot a spiritualításban tudtuk elsősorban megélni és nem a teljesítményben:

- *Valamennyien istenek vagyunk, teremtő erővel rendelkezünk, a gyógyítás tudása is bennünk van,*
- *Istenben való megmártózás mindezeket a tudásokat elő tudja hívni mindenkiből,*
- *Hamvas Bélától megtanultam, mi a valódi vallás, ezért több mint tíz esztendeje nem járunk templomba, sem misét nem hallgatunk,*
- *Önmagam megismerése és a különböző kihívásokra való reagálásaim éber figyelése, megfelel-e a feltétel nélküli szeretetben élés minőségének,*
- *Önszeretetem erősítése, hibáim elfogadása, önmagam elfogadása,*
- *A mérce számomra Jézus, akit nem tartok istennek,*
- *Szolgálok mindazokat, akik utamba kerülnek, az embereket igyekszem nem címkézni, elfogadom a máságukat, stb.*

Még tudnám folytatni, de ennek most nincs itt a helye! Feltétel nélküli mélységes szeretettel Bulkai Margit Budapest, 2011. március idusán

Tíz lépcső

Szórd szét kincseid - a gazdagság legyél Te magad.

Nyüdd szét díszeid - a szépség legyél te magad.

Feledd el mulatságaid - a vígság legyél te magad.

Égesd el könyveid - a bölcsesség legyél te magad.

Pazarold el izmaid - az erő legyél te magad.,

Oltsd ki lángjaid - a szerelem legyél te magad.

Úzd el szánalmaid - a jóság legyél te magad.

Dúld fel hiedelmeid - a hit legyél te magad.

Törd át gátjaid - a világ legyél te magad.

Vedd egybe életed-halálod - a teljesség legyél te magad.

(Weöres Sándor)

KORPONAI ERZSÉBET

MIÉRT FÉLÜNK AZ ŐSZINTESÉGTŐL?

Elgondolkoztam azon, vajon miért nem merünk őszintén beszélni a bennünk lévő kérdésekről, a kétségeinkről? Túl nyilvánvalóvá válna, hogy nem vagyunk „tökéletesek”, hogy egészen fura dolgok is vannak bennünk ott legbelül? Higgyük el így is mindenki tudja milyenek vagyunk, lelepleződik a beszédünkben, a tetteinkben, a testünkön, a betegségeinkben, csak nem mondják el nekünk. Persze nem is kell, csak ha igényt tartunk rá. Ez egy olyan társasjáték, amit közmegegyezés alapján játszunk. Tudom, hogy tudod, hogy tudom, de nem beszélünk róla. Hogy ez kinek jó, nem tudom. :) A „legjobb barátaink” is hagyják, hogy hülyét csináljunk magunkból. Nem mondom el neki, csak a háta mögött beszéljük meg, mert megsértődik vagy megbántódik címen, meg különben is nem érdekes. Valóban? Ha pedig valaki megszegi ezt a szabályt, azt kizárjuk a játékból.

Születésünktől elkezdődik ez: én teszek valamit és a hozzám közelálló reagálnak rá valamit. A reakcióikból rájövök, mi elfogadott, és mi nem. Aztán vérmérséklettől függően vagy belesimulok vagy nem ebbe az elfogadlak-nemfogadlak játszmába. A gyerekek nagyon hamar megtanulják kivel szemben, mit engedhetnek meg maguknak. Tökéletesen szelektálnak, egyszer ilyenek, másszor nem. Ők függenek valakitől, vagy tőlük függ valaki, ezt simán tudják már a legkisebbek is. Egy idő után véglegesen kialakítanak egy képet arról, milyennek kell mutatkozni, hogy többé-kevésbé általánosan elfogadottá váljanak. Amikor szerepjáték közben figyeljük őket, ez meg is jelenik. Vajon van-e szemünk rá, hogy meglássuk milyen tükröt tartanak nekünk?

A családi elsődleges szocializációt követően gyorsan jön a többi. Óvoda, újabb elvárások, iskolák, munkahelyek, szerelem, családalapítás újabb és újabb elvárások, újabb és újabb „felettes én”. Közben 40-50 évesek lettünk, és az a benső gyerek-én ijedten kuksol a sarokban lelünk mélyén, mert sosem szerették annak aki. Sosem volt elfogadott, csak azok az álarcok, amiket magunkra öltöttünk, hogy ne közösiensek ki, hogy fogadjanak el, hogy szeressenek. Bizonyára ismeritek azt a történetet, amikor az aranylakodalmas házaspár reggelihez készülődik, és a férj a feleségnek nyújtja a kenyérvéget. A feleség elsírja magát: azt reméltem, legalább ezen a napon nem nekem adod a csücsköt, úgy utálok! Mire a férj teljes döbbenettel: én azt hittem, te ezt szereted, azért adtam neked mindig. És nem a férj volt a ludas a történetben, hanem a feleség, akinek az első alkalommal szólnia kellett volna, hogy ezt ő nem kéri!!! Lehetett volna kenyérmorzsat csinálni belőle, vagy leveskanalat pl.:) Nem tette, hanem áldozatiság játszmát játszott, önként lemondott már az elején arról, amit szeretett volna, mert azt hitte, el kell fogadnia a „békesség kedvéért”, a másik kedvéért. A BTV-n többször megjelent már a szeretet-nyelvről szóló írás, kíváncsi lennék, hányan beszéltek át a társukkal? Szeretem-e még annyira, hogy érdekeljen, mi a módja annak, hogy érezze is a szeretetemet, és ne a magamnak kívántat tukmáljam rá?

A félelem a szeretet hiánya. A szeretet és a félelem nem fér meg egyhelyen. A szeretetben nincs őszintétlenség, nem kell félnem az el-nem-fogadottságtól, nincs **kép-mutatás**. Gyönyörű magyar szó! Egy elfogadható, szép képet mutatok a valóság helyett. Mindegy hány évesek vagyunk, nem kéne már azt a pityergő gyerek-ént kiengednünk? Nem másoknak kell elfogadni, csak nekem, hogy végre felnőhessen vagy én lehessen, tiszta, őszinte gyerek, akárhány évesen. Képek, álarcok nélküli önmagam lehessen. Igaz, nagy felfordulás a következménye. :) Ellenállásba ütközik minden szinten. Szemrehányások sorozata: „mi történt veled, megbolondultál?” (ja!), „ez nem te vagy” (dehogynem, csak te nem akartod elfogadni), „nem ilyenek ismertünk, és ha nem leszel megint olyan, akkor ...” (akkor elhagysz? - ha ezt találsz a jó megoldásnak, tedd azt!) , „így nem viselkedik egy 50-60-70 éves” (miért hogy viselkedik? - hazudva, nem önmagaként?) stb. stb. Lehet, hogy mások nem viselkednek így, de én igen, mert **ez vagyok**, már nem lehetek más. És nem haragszom a szemrehányókra, mert ettől a pillanattól tisztán látom a benne is ott pityergő, durcás, sebzett gyerek-ént, mert a gyerekek érzik egymást. :) Ha egymás mellett maradunk, még elő is jöhet, ha nem, akkor pedig el kell válnunk, mert én többé nem akarok álarcot viselni senki kedvéért, semmilyen hamis békesség kedvéért, semmilyen ál-szeretet nevében. De szeretettel engedlek el, mert azt akarom, hogy neked is jó legyen, és ha mellettem ez nem teljesül, az egyikünknek sem jó. Fialoknak szoktam mondani, ne azt mondják egymásnak, amíg a „halál el nem választ”, hanem azt, amíg a „szeretet el nem választ”. Sosem szabadna addig jutni, hogy elváláskor már nem szeretjük egymást. Ismerem egy házaspárt, akik kézenfogva, őszinte szeretettel mentek be a válóperi tárgyalásra, miután megbeszélték, hogy tisztelik egymást, de szexuálisan már nem vonzódnak egymáshoz, és onnan azt meg már nevezhetjük barátságának, testvérségnek, de házasságnak nem. A bírónő nem akarta elválasztani őket, mondván, hogy ekkora szeretetet még sosem látott annál a pulpitusnál, de aztán ő is megértette, így ki is lett mondva a válasz. No, ezt kéne tanítani! :) Őszinteség címen is. Ilyenkor jönnek a gyávaságból huhogók, jaj, de a sérült gyerekek... A gyerekek nem a szeretettől lesznek sérültek, hanem a szeretetlenségtől, akkor is, ha együtt marad a két fél, sőt... Mert én ilyen sokszorosan többet látok, mint az előbbit, legnagyobb szívfájdalmamra. Legtöbbször már a gyerekek mondogatják a szülőknek, hogy menjenek már külön, mert nekik is elviselhetetlen ahogy marják, ölik, megalázzák egymást mások előtt is. Pláne, mert mindkettőjüket szeretik. Nagyon rosszul érzem magam, amikor tanúja vagyok ilyen megnyilvánulásoknak, és ha lehet elkerülöm az egymást megalázó párokat. Amikor meg azt mondják nekem a hozzám jövők, hogy a gyerekek kedvéért maradnak együtt, attól falramászok, és közlöm, ne egy olyanak meséljék, aki éveken keresztül nézhette közelről minden szépnek, jónak megtiprását ezzel a jelszóval. Így lett nem akármilyen rémálom a gyerekkorom. Igazság szerint olyan fiatalokkal is találkozom, akik nem akarják meglátni szüleik rossz kapcsolatát, csak akkor szembesülnek vele, amikor megpróbáljuk kideríteni, miért nem tudnak a saját életük egy-egy területén túllépni. Ilyenkor vesszük sorra a szülőkkel való kapcsolatot, a szülők és nagyszülők egymással való kapcsolatát és a társi kapcsolatokat. Az elmondottakból pedig mindig kiderül egy családi-lelki-genetikai torzulás, ami megoldásra vár a mostani fiatalok részéről, mert

valakinek végre meg kell szakítani a láncolatot. Gyerekes szülőknek szoktam mondani, vagy te teszed meg, vagy a megoldást áttestárod a gyerekeidre, megtoldva még a magad boldogtalanságával is. Mert a jelenben meggyógyított múlt a jövő. Kérdés, ki vállalja fel?

Itt említenék meg egy érdekes jelenséget. Akik régebben ismerték egymást, és sokáig kapcsolatban maradtak, nem tudnak elszakadni a megismerkedés idején berögzült képtől. Beskatulyáztuk valahova a másikat, tehát „tudom milyen”. Mégpedig az illető beleegyezésével, hiszen sosem tiltakozott a skatulya ellen. Egy fontos momentumról elfelejtkezünk, arról, hogy mindenki, mindig változik. És egymás mellett élve ezek az apró változások egyszerűen nem láthatók. Majd a sok apróság összerakódik és egy napon kiderülhet, hogy a mellettem lévő már egészen más. Mint ahogy én is. És már nem illünk össze az addigi társal, a barátokkal, a családdal, a munkahelyi közösséggel. Mert úgy *megszoktam*, hogy mellettem vannak, hogy nem figyelek rájuk igazán, nem érdekel mit gondolnak, mit éreznek, hiszen „ismerem” őket. Hát nem. Senkit nem ismerek, és nem is lehet, csak napról-napra „újként” rácsodálkozhatok. Valószínűleg már a megismerkedéskor sem azt az arcunkat mutattuk, akik valójában vagyunk (ez szerelem esetén fokozottan így van, hiszen kevesen vagyunk még olyanok, akik az első időben őszintén merjük a „legrosszabb” arcunkat mutatni, mert már öregek vagyunk és nagyon sok tapasztalatunk van :)), ezért azt sem tudhatom, mihez képest fejlődött azzá, akinek ma látom.

Hány nőt és férfit láttam már teljesen összeomolva, amikor a társa bejelentette, hogy elhagyja, és nem értette szegény, teljesen „váratlanul érte”! Vagy döbbenettel mesélte a beszélgetésünk után, hogy a társa, akiről azt gondolta, hogy egyetért vele, teljesen másként gondolja. Vagy egy ilyen szituációban rájön, hogy „de kívül éltem én együtt”? Mert egyszerűen csak azt *hisszük*, amit akarunk, de nem kérdezzük. Barátaim a tanuk rá, hogy legmegrázóbb élményeim mind ilyen félreértelmezésből adódtak. Feltételeztem, ahelyett, hogy kérdeztem volna. Drámai tapasztalatok voltak, mélyvénások. Remélem, már megtanultam. Meg kell kérdezni, mit értesz ezalatt, mit szeretnél valójában tudni, jól értem-e, miért kérdezed, miért mondd ezt, stb.! Ahogy azt is meg kellett tanulnom, némi gondolkodás után *mondjam el*, mi esik rosszul, mivel nem értek egyet, mire is gondoltam valójában, én mit szeretnék! A némi gondolkodásra azért van szükség, hogy ne indulatból tegyem, hanem megpróbáljam megérteni a kerítésen kívülről, miről szólt számomra és a másik számára a történet és röviden, tömören, szemrehányás nélkül el tudjam mondani, vagy ha az egyszerűbb, írjam le. A legutóbbi kapcsolatomban ez üdítően jól ment, minden addigi tapasztalatommal ellentétben, ha megpróbáltuk tisztázni az eltérő kiindulási félreértést, rögtön közös nevezőre jutottunk. Ez azért volt új élmény számomra, mert azelőtt az ilyen beszélgetésekből egyre rosszabb helyzet alakult ki, szavakat mondtunk, nem a másokra figyeltünk, nem a szavak mögötti tartalomra, nem a személyre. Sértődéssel ez nem működik, csak kölcsönös megérteni akarással.

Az én világszemléletemben az emberi életet is fejreállítottan kéne nézni. Jövünk, tapasztalunk, tudatosí-

tunk, és egyre fénylőbbé, egyre átlátszóbbá, egyre őszintébbé, egyre **egész-- ségesebbé** és erősebbé válunk, majd sugárzón átmegegyünk. Csak úgy, egyszerűen, mert úgy döntünk. :) (Egy ismerősömmel beszélgettünk a népességóráról, miszerint (2009-ben) minden másodpercben 4,2 ember jött és 1,8 ember visszament. Erre mosolyogva megjegyezte: nagy itt a jövés-menés.) Szerintem szeretünk itt lenni. Ezekért a tapasztalatokért, az ölelésért, az érzelmek átéléséért, a szerelemért, egy pohár jó borért, egy finom kubai szivarért, vitákért, zenéért, versekért, virágokért és minden érinthető dologért, mert itt minden megélhető. Embernek lenni a szellemvilágban a legnagyobb megtiszteltetés. Ezért aztán elhasználván egy-egy szénalapú ruhát, postafordultával visszajövünk. :)

Most akkor beszéljünk a lényegről. Azért félünk az őszinteségtől, mert magunkat sem akarjuk annak látni és szeretni, akik vagyunk. Ijesztő felfedezés lenne, hogyha szembetalálkoznánk valódi magunkkal. És ezért nem szeretjük azt sem, ha őszinte emberekkel találkozunk. Sőt, nem is akarjuk, hogy legyenek ilyenek, gyorsan el kell tűnniük mellőlünk, hiszen mellettük egész kirakatéletünk hazugsággá válik. Ismerős mondat: igen, igen, de... és itt jönnek a kifogások. :) Hát kifene szereti a tiszta tükröket? Egyszer egy barátnőm „megrótt” azért, mert nagyító tükrő volt a fürdőszobában, meg naptiszta fény. :) Nagy nehezen kialakítunk egy szerepet, ami megtart bennünket és aztán jön valaki, akinek a tekintetében meglátjuk a ráncainkat, amit nem akarunk látni, tudni sem akarunk róla. Még a „lelkítükröket” is sminkelésre használjuk!:) A férfiak pedig szörzetet növesztenek, amögé bújnak. Szépités címen elfedjük az arcunkat, azt a képet, ami a külvilágnak mutatja kik vagyunk. De nem igazán működik, mert újra és újra szembetalálkozunk magunkkal, mindenütt. Aki, ami körülvesz, rólam mesél, a saját tükröm. Meg akarod ismerni magad? Kezdd el figyelni kiket és miért szólsz meg! Az te vagy. Kezdd el megfigyelni, kiket nem bírsz és miért! Az a tulajdonság benned van, csak már oly régóta elnyomod, hogy éberség nélkül észre sem veszed. Minden és mindenki, akivel találkozol, tükröd. Soha nem valakivel, vagy valamivel van baj, hanem az én elhomályosult, torzító tükrőmmel, nem a szememmel, hanem a tudatommal, ami projectál. A szem működéséről már rég tudjuk, hogy csak egy kamera. Nem a szememmel látok, hanem a tudatommal. A szem sokmilliószor több eseményt rögzít, mint amennyit, vagy ahogyan képes vagyok felfogni. Pár éve játszottak egy filmet a mozikban, az volt az alcíme: azt látsz, amit akarsz. De ha nem akarod mindenáron megítélni és megváltoztatni a körülötted lévő dolgokat és eseményeket, hanem csak szemlélődsz, kvázi kívülállóként, akkor sokkal többet fogsz látni, és képes leszel elgondolkodni, mit mond ez neked. Egy szemvillanás, egy önkéntelen arcrándulás, egy szomorú vagy gúnyos félmosoly, egy nyájassá váló hanghordozás, ami a lenézés vagy irritáció jele, egy kitágult pupilla, egy zavart pillantás, ezek a pillanat tört részei. Ha nem rakod magad a dolgokba, ezeket hallod, látod, és egyre több ismeretre teszel szert. Sokszor kérdezik megdöbbenően tőlem, ezt vagy azt honnan tudod? Hát ezekből a szemlélődésekből. Nem most kezdtem, negyven éve. Azért mert zavart, hogy beszéltek hozzám, én meg egész mást éreztem, de nem tudtam, mi az. Ma már igen, ez a metakommunikáció, amire sokkal érzékenyebb voltam, mint a kifejezett megnyilvánulásokra. Ezt nevezik ma kiterjesztett érzékelésnek. Elkezdtem utazás

közben arcokat nézni, figyelni a belső érzékeimre, mert rájöttem, hogy sokkal pontosabb, mint a látszat. Persze amikor magamba voltam zuhanva, ez nem ment. Néha muszáj volt lezárni magam, ha meg akartam őrizni az identitásomat. Ezt szoktam úgy nevezni, meghúzom a határait. Ez nagyon fontos ahhoz, hogy ne csússzak bele a másikba. Érezek bele, de ne hozzak ítéletet, semleges tekintsem mi az az üzenet, ami számomra ebből a találkozásból leszűrhető magamra nézve. Előfordult, hogy hónapokat kellett várnom, amíg megértettem, de megérte. Van, hogy dühömmel megijesztem azokat, akiket arra dresszíroztak, hogy a dühöt nem szabad kifejezni. De nem én vagyok a düh, nem azonosulok vele. Miközben őszintén dühöngök, egy belső kamera pontosan veszi mi történik körülöttem, ezért látom a legapróbb megnyilvánulásokat is. Sokszor csak így vagyok képes kihozni a másiktól a valódi érzéseit. Ez nem megjátszás, valóban dühös vagyok, minek jön hozzám, ha nem akar kimozdulni, ha nem bízik bennem? Még furcsábban néznek rám, amikor ezután teljes nyugalomból folytatom a beszélgetést. Ezt egy képpel tudnám megvilágítani. A tenger mélyén nincsenek hullámok, csak áramlatok. A szél csak a felszínt korbácsolja. A hideg-meleg össze-csapása csak a felszínen okoz vihart, de aki ott utazik, annak ettől felborulhat a csónakja. Nekem tengeralattjáróm van. :) Persze, vannak olyan részeim is, amelyek még a felszínen vannak, ezekkel rendre találkozom, azonnal megállok és reflektálok, tudatosítok és ezután mehet a helyére. Egyre kevesebb az ilyen részem, a világ körülöttem nagyon rendben van, úgy jó, ahogy van. :)

Mindenkinek joga van a saját játékát játszani, legfeljebb ha rosszul érezzük magunkat benne és nem vagyunk képesek meglátni miért, elmegyünk egymáshoz megkérdezni, mondd milyen játékot játszom? Gyere velem a kerítésen kívülre és nézzük meg együtt! :) És mindenkinek joga van **nem részt venni** mások játékában. Ez a szeretet szabadságának döntése. Semmibe nem kötelező beleragadni. Nekem akkor is az isteni szeretetről kell mintát adnom, ha minden felborul körülöttem. Mert más nem számít. :)

KIRÁLY IGNÁCZ

CSALÁDI SZELLEMI ÉLET

Most kizárólagosan a jézusi tudatformálódást célzó szellemi életről van szó.

1./ A szülők szellemi igény szintje és gyakorlata meghatározóan van jelen a családban: ez ügyben az almák ritkán esnek messze a fájuktól. A látható, megtapasztalt szülői szellemiség akkor hat pozitívan a család tagjaira, amikor pozitív gyümölcseit a család tagjai megtapasztalják.

Célirányos szellemiség azt jelenti, hogy valami-re készülünk, valami miatt kutatunk és elmélyülünk. Valakik hasznára és felkérésére dolgozunk. A másokért élni akaró életvitelben a magunk nemesítése is azt munkálja, hogy értékesebben telessük teendőinket másoknak. A család, mint a szeretet megélésének koncentrikus körei közül a legbelsőbb, meg kell, hogy tapasztalja

gyümölcseinket. A parttalan, alkalomszerű, csapongó szellemi élet helyett a módszeres, munkahipotézisre épülő érlelő szellemiség a hatékonyabb. Az érlelés a szellemi tartalmak személyiségbe való beépülését jelenti: egy-egy gondolatnál való megállást, tovább gondolást, lejegyzetelést...

Szellemi eszköztárat kínálnak elődeink a lelki olvasmányokkal, melyek a szentek életétől az irodalmon, a szaktudományokon át minden olyan szellemi terméket jelentenek, melyek a tudatunkat a jézusi szeretet irányába viszik. A kikapcsolódás szellemi anyagai személytől függőek, általánosítás alig fogalmazható meg. Illemszabályként rögzíthető: nem lehetünk olyan élet állapotban, hogy szellemi igényességünket feladjuk.

A Jézusi Tájékozódást kiemelten segítő eszköztárunk az evangéliumok, melyek napi eligazítást adnak, ugyanakkor a megértést segítő stúdiumokra biztatnak. A Bokorban született szellemi nyomtatott és kéziratos anyagaink minőségre törekvését gondolataink írásos rögzítésével, belső nézeteink ütköztetésével, dialógusainkkal szolgálhatjuk.

2./ Gyermekünk szellemi életét jó példánkkal, inspiratív szolgálatainkkal segíthetjük. Minden helyettük elvégzett szellemi feladat, helyettük végig gondolt és sumázott szellemi folyamat gátolja szellemi igényességük kialakulását. Vonzani, biztatni, méltatni és építő kritikával önálló gondolkodásra készíteni, ez a dolgunk. A miénktől eltérő, színvonalában gyengébb, rendezetlenebb szellemi élet természetes jelenség mindannyiunk fejlődési folyamatában, gyermekeinkében is. Ha nem felejtjük a magunk fejlődési folyamatait, megértőbbek és türelmesebbek leszünk a fiatalabb generációk iránt.

Szellemi ön- és egymás védelmét tudatosítani kell. Olyan mértékű szenny zúdul felénk, családjainkba, hogy önvédelem nélkül nincs esély nemhogy a fejlődésre, de a szinten maradásra sem. Média, kortárs csoportok devianciái, divat sodródások esztétikai silányságai, értéktorzulások az önzés és karrier központúság felé... Védekezésünk az egyásra figyelő, jelzéseket adó és elfogadó légkörben van. Családjaink szellemi egymásra hatása megerősítheti identitásunkat: Istennek tetszőt akarunk, ami emberhez méltó, tehát érdemes a magunk útját járni.

DRIP

MIRŐL MI JUT AZ ESZEMBE

Amikor kerti teendők helyett még márciusban is a hólapáttal kellett foglalkoznom

A múlt havi írást azzal a reménnyel zártam, hogy legközelebb már a kerti munkákról tudok beszámolni. Akkora bizonyára túl leszek a tervezett évi egyetlen vegyszeres permetezésen és metszőollóval a kezemben már körülnéztem a szőlősoron is. Sőt, talán egy kis borsó ültetéséről is tudósíthatok addigra.

Nem így történt. Nem így telt el a február. Március elejére csak a hóvirágok bújtak elő a páfrányzombékok között s velem együtt dideregtek, amikor a hóban lépegetve egy kevés gyújtósznak való gallyért kimentem a kert végébe.

No meg újra feltöltöttem napraforgómaggal a kiürült madáretetőt is.

A biztos eleségre odaszokott madarak már lármásan várták az ellátmányt az öreg meggyfa ágai között. Egyik reggel pedig megszólalt a széncinke is.

Mintha csak megtudta volna, hogy idén a *széncinkét* választotta a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület a 2011-es év madarának. Nyitni kék, nyitni kék – hallani ilyenkor tavaszhívogató hangját. Nagyanyám ekkor mindig a szőlő nyitásának idejét vélte kihallani belőle. Igaz, hogy ő mindig „kis cipő, kis cipő”-nek hallotta osztrákként született fülével. Gyerekként, nagyszüleim nógrádverőcei faluvégi házában nevelkedve, mindig készítettünk számukra téli csemegéket fél dióba töltve, faggyúból, szalonnabőröből én meg az ablakból lestem hogyan kopácsolják ki harkályos mozdulatokkal a fellógatott dióhéjból élelmüket. Történt egyszer, hogy nagyanyám a szobát szellőztetve nyitva hagyta a kertre néző ablakot – no igen, egyébként a ház valamennyi ablaka kertre nyílt – és beröppentek rajta a madarak. Beröppentek a cinkék és a nyáron begyűjtött bogaraimat, lepkéimet mind lecsipegették a gombostükről, amiket éppen egy üveges fedelűvé barkácsolt dobozba készítettem átrakni, miután meghatároztam őket. Nyáron kezdhettem előről a lepkék kergetését, a bogárgyűjtést, persze a pótolhatatlan veszteségek emlegetésével. Úgy mint azokban a horgásztörténetekben, amelyekben hatalmas halak vesztek el a bot, vagy a zsinór hibájából, én is különleges ritkaságokat sirattam a cinke begyekben. Azóta már valamennyi rovarmúmiámat elemésztette az idő, talán néhányuk porosodik még egy agráregyetem szemléltető eszközei között.

És ha már az év madarának választott széncinke került szóba, ismerkedjünk meg vele egy kicsit közelebről is. Schmidt Egon „Légből kapott igaz történetek” című könyvéből megtudhatjuk, hogy „Egy 20 gramm súlyú széncinege tavasszal és nyáron, tehát a fő hernyószezonban, gyors emésztése folytán naponta saját testsúlyának megfelelő táplálékmennyiséget képes elfogyasztani. Ha ennek csupán a felét teszik is ki az emberi szempontból vett káros, az erdőket vagy a gyümölcsfákat pusztító rovarok, úgy ez egy cinege esetében napi 10 gramm elfogyasztott kártevőt jelent. Magyarországon a becslések szerint 400 000 pár fészkel (Magyar et al.), ami 800 000 felnőtt egyedre jelent. Napi fogyasztásuk fentiek szerint 8 000 kg, azaz 80 mázsányi hernyó és más kártevő. Miután azonban a párok évente általában egyszer 8-12 fiókát nevelnek (kisebb részük másodszor is költ), jelentőségük tovább növekszik. Ha páronként legalább 5 fiatal legalább őszig életben marad, ez a 400 000 pár esetében további kétmillió cinegét jelent, melyek fogyasztása fentiek alapján napi 20 000 kg, vagy ha úgy tetszik, 200 mázsányi kártevő.” Persze némi malíciával imígyen lehetne ezt folytatni: "Néhány év múlva a 400 ezer pár cinege utódainak száma már 85 millió fióka, melyek 526 ezer tonna rovarot fogyasztanak el; és alig telik el egy évtized már 37 millió madárfiók 41 millió tonna rovarral csillapítja éhségét. A második évezred nyitányán... No meg ha addigra a macskákat is sikerült kizárólag egér fogyasztására génmódosítani.”

Még annyit érdemes tudni a cinegéről – mert belőlük is sokféle van, úgymint barát- búbos- függő- fenyves-cinege és még vagy félszáz faj – hogy szívesen fészkel kihelyezett odúban is. Egy alkalommal a levélszekerényünk bedobó nyílását kellett leragasztani, hogy a postás ne zaklassa a cinke fiókákat benne.

Egy rövid mogyoró pollen jelentéssel terveztem zárni márciusi beszámolómat, de egyelőre még hó borítja a csüngő barkákat a kertben. Majd legközelebb.

SZABADOS ÁDÁM

IGAZOLHATÓ AZ INTERNETEN TERJEDŐ DURVASÁG?

Az elmúlt időszakban sok olyan élményem volt az internet világában, amikor hívő emberek verbálisan jól elagyabugyáltak másokat az igazság nevében. Időnként engem is helybenhagytak: voltam tévelygő, másokat megtevesztő, ultrafundamentalista, liberális, nyálcsorgató, ostoba, vak, taigetoszi idióta, kretén vagy egyszerűen csak hülye.

Ezeket nem vettem zokon, Krisztusban van az identitásom, ő tudja, hogy melyik jelző igaz rám, és melyik nem. Meg hát aki nem bírja a meleget, az ugye ne menjen a napra. Viszont elgondolkodtam azon, hogy vajon tisztában vannak-e az igazságért buzgólkodó testvéreink, hogy amit a bölcsesség nevében tesznek, az a bölcsességnek nem feltétlenül az Istentől jövő fajtája. Jakab apostol olyan jellemzőit sorolja fel az Istentől való bölcsességnek, melyeken érdemes mindannyiunknak elgondolkodnunk. Nekem is, mert én is vétkeztem már az igazság nevében.

Jakab azt állítja levelében, hogy a nyelv egész életünket lángba boríthatja. Apró testrészt, de nagy hatalma van. „Ezzel áldjuk az Urat és Atyát, és ezzel átkozzuk az Isten hasonlatosságára teremtett embereket: ugyanabból a szájból jön ki az áldás és az átok.” (3,9-10a) Sajnos ez valóban így van. Az egyik pillanatban ott állunk az istentiszteleten és Istennek éneklünk dicséretet, a következő pillanatban a számítógép előtt ülünk és pötyögjük otromba szavainkat a billentyűzeten. „Testvéreim, nem kellene ennek így lennie.” (3,10b) Halljuk? Nem törvényszerű, hogy ez így legyen! Van más út is, van jobb út is, van Jézus tanítványaihoz illő út is. „Vajon a forrás ugyanabból a nyílásból árasztja-e az édes és a keserű vizet? Avagy teremhet-e, testvéreim, a füge olajbogyót, és a szőlő fügét? Sós forrás sem adhat édes vizet!” (3,11-12) Nem méltó az Isten előtti vasárnapi imádatunkhoz, hogy a hét többi napján a virtuális térben püföljük és durva, sértő szavakkal botozzuk egymást!

Szinte hallom a fülemben az ellenvetést. „Ádám, én az igazság védelmében beszélek erőteljesen! Hallottál már arról, hogy van szent harag? Légy szíves, ne gyere azzal a nyálás szöveggel, hogy bájologjunk és kedélyes-

kedjünk, amikor ég a ház! Azért vagyok kemény, mert a valódi szeretet kemény is, ha kell! Az erős szavakkal a veszélyre hívom fel a figyelmet!”

Aki ezt válaszolja, valószínűleg azt gondolja magáról, hogy bölcs ember. De valóban az? „Kicsoda bölcs és értelmes közöttetek?” – kérdezi Jakab (3,13). „Mutassa meg a magatartásával, hogy mindent bölcs szelídséggel tesz!” Figyeljük meg az apostol szavait: „Mutassa meg a magatartásával...” Nem a mondanivalója tartalmából fog kiderülni az ember bölcsessége, hanem elsősorban a magatartásából. A magatartása cáfolhatja vagy megerősítheti igazságát. Milyen magatartás hitelesítheti a szavait? Jakab szerint a „bölcs szelídség”. Mondhat jó dolgokat, de ha arrogáns, ha agresszív és bántó, ha rossz lelkület árad belőle, akkor nem Isten bölcsességét demonstrálja. „Ha pedig keserű irigység és viszálykodás van a szívetekben, ne kérkedjétek, és ne hazudjatok az igazsággal szemben.” (3,14) Keserű irigység és viszálykodás: ez pontosan az a lelkület, amit oly sokszor tapasztalok különböző fórumokon. Keserű emberek viszálykodnak, miközben azzal kérkednek, hogy az igazságért harcolnak. Megdöbbenő számomra, hogy Jakab az első században mennyire precízen diagnosztizálta a huszonegyedik századi internetes kultúra furunkulusait!

Persze a durva beszéd mögött is van egyfajta „bölcsesség”, de nem az Istentől való bölcsesség. „Ez a bölcsesség nem felülről jön, hanem földi, testi és ördögi. Mert ahol irigység van, és viszálykodás, ott zűrzavar és mindenféle gonosz tett található.” (3,15-16) Bárcsak megfontolnánk Jakab minden egyes szavát, és észrevennénk, hogy honnan tör elő az a forró indulat, mely aztán betűk formájában a képernyőre lötyten. Mert hát arról van szó, hogy miközben a másokban dorgáljuk az ördögöt, az Ördög hordja a fát keserű békétlenségünk üstje alá. És fel sem tűnik ez nekünk, mert felfortyant állapotunkban éppen rettentő büszkék vagyunk magunkra!

Milyen ezzel szemben az Istentől való bölcsesség? „A felülről való bölcsesség először is tiszta, azután békeszerető, méltányos, engedelkeny, irgalommal és jó gyümölcsökkel teljes, nem részrehajló és nem képmutató.” (3,17) Szeretném ennek a mondatnak minden egyes szavát addig ízlelgetni a nyelvem alatt, míg a számban lévő apró kis testrészt megszentelődik általuk. Bárcsak tiszta lehetne a beszédem, hogy a Jézus Krisztus előtt megalázkodott, és ne a világ kísértéseitől üzött vagy az élet gondjaira felcsavarodott lelkemet tükrözze! Bárcsak békeszerető lennék, gyűlölve minden felesleges vitatkozást! De jó lenne, ha méltányos emberré válnék, aki meghallgatja az ügyetlen szavak mögötti valódi érveket, és azt is, ami az érvek mögött a szívben van! Vajha tudnék mindig engedni a meggyőző és igaz szavaknak, ahelyett, hogy saját igazságomat akarnám a végletekig védelmezni! Bárcsak irgalommal és jó gyümölcsökkel válna teljessé a nyelvem, hogy senkit ne akarjon a beszédem megalázni és megsemmisíteni, hanem éppenhogy felépítsen és gyógyítson! Bárcsak ne lenne az érvelésem soha részrehajló, és ne akarnék a szavaimmal másnak mutatkozni, mint aki vagyok!

„Az igazság gyümölcse békeségben vettetik el azoknak, akik békeséget teremtenek.” (3,18) Kérdés, hogy célunk-e egyáltalán a vitákban a béketeremtés, vagy tudat alatt inkább viszályt akarunk vetni, mert a lelkünk tele van keserű irigységgel, nyugtalansággal, elégedetlenséggel és haraggal? Ha azt gondoljuk magunkról, hogy bölcssek vagyunk, vizsgáljuk

meg a lelkiünket, vajon a „bölcességünk”, amivel kérkedünk, melyik fajtája a bölcességnek: a felülről való, vagy az, amelyik testi, földi, ördögi?

Egyszer egy bölc s dervis fiatal pásztorra lett figyelmes, aki szorgalmasan szűrte a piszkos patak vizét. A pásztornak néhány óras munkával sikerült vödörkbe gyűjtenie annyi vizet, amennyi állatai megítatására elég volt. A dervis megdicsérte a fiút szorgalmáért, de felajánlotta neki, hogy ha akarja, könnyebbé teszi a dolgát. „Kísérj el egy darabon, és megmutatom neked, hogyan tudsz negyedannyi idő alatt sokkal több tiszta vizet adni az állataidnak, mint amiről álmodni mersz!” A pásztor követte a dervist, aki elindult a hegyoldalban felfelé, mígnem elértek mindketten a patak forrásáig. Ott a dervis rámutatott a nyomokra. Nemrég egy csapat vadállat járt arra, akik felkavarták és bemocskolták a patak vizét. Egyértelmű, hogy a vadállatok nem először, és nem is utoljára jártak a forrásnál. „Ha távol tartod őket a forrástól, mindig tiszta lesz a patak, és az állataid bőségesen hozzájutnak az ivóvízhez.” A pásztor így is tett, és onnantól soha többé nem kellett a víz szűrésével bajlódnia.

A bölcseccsel is ez a helyzet. A beszédünk a szívünk állapotát tükrözi. Fordítsunk nagy gondot a szívünk tisztaságára, és akkor mindent bölc s szelídséggel fogunk tenni, az internetes világban is.

NAGYPÉTER

DOMBI FERENC, A HANG (1.)

Megjegyzés: A számok a lektorált kiadás Hang-levelezésűi. A számok előtti tartalmi megállapítások – a szó szerinti dőlt betűs idézeteken túl – a Hang levelekben elhangzanak.

I.

Élete

Dombi Ferenc 1927 november 25-én született Szob községben (Hont megye) egy tizenkét gyermekes család ötödik gyermekeként, mint első fiú. A középiskolát Székesfehérváron (Fejér megye) végezte. 1948-ban érettségizett, és tornatanárnak készült, amikor Székesfehérváron egy parkban megjelent előtte Jézus. Őt idézzük:

„Az első Isten-élményem az volt, amikor engem Jézus papnak hívott. Én nem pap, hanem tornatanár akartam lenni. Bokszoló voltam, harmadik az országos versenyen! Össztáncról mentünk haza, elbúcsúztam a barátoktól, és egyedül mentem haza egy ligeten keresztül, megjelent Jézus, és azt mondta: - Papnak kell lenned! Nem tudom másképpen elmondani. Nem is lehet mihez hasonlítani, mert valóságosabb volt bármilyen földi dolognál. Jó negyedórát vitáztam is Vele, hogy nem lehet, ebből botrány lesz. Éppen akkortájt jelent meg a helyi újságban nagy betűkkel, hogy Dombi Ferencet tovább tanulásban támogatni fogja a párt. De Ő nem tárgyalt, s én elfogadtam, nincs mese, ha Jézus hív, pap leszek.

Hogy, hogy jelent meg, azt én nem tudom elmondani. Olyan másik dimenziós valami volt, olyan egzisztenciális, ami nagyobb bizonyosság, minthogy ti

most itt vagytok. Ennél nagyobb bizonyosság! Valami testen kívüli élmény volt! Ez tartott vagy fél óráig. Én ellenkeztem, hogy nem, nem! Vitakoztam!

Aztán amikor katona voltam, ott is volt egy Isten-élményem, de egészen másfajta. Éjjel őrségben álltam egy fa előtt, amikor valami mozgást vettem észre egy bokorban. Elindultam feléje, s a következő pillanatban egy sorozatlövés érte azt a fát, amely előtt álltam. A bokorban meg nem volt semmi!”

Bár hittanból mindig rossz jegyei voltak, felkereste hittantanárát, és segítségét kérte a papi pályához.

Teológiai tanulmányait Székesfehérváron és Szegeden végezte. 1954. július 4-én, Székesfehérváron (Székesfehérvári Egyházmegye) Shvoy Lajos püspök szentelte pappá. Egy évig káplán volt, majd hitoktató.

1960-tól az állam nem engedélyezte hivatalos papi működését Székesfehérváron és Nagy-Budapest területén.

Leiki fejlődése 1967-ben újabb fordulóponthoz érkezett. Ekkor találkozott Bulányi György, piarista pappal, akinek a "Keressétek Isten Országát" című többkötetes műve nagy hatást tett rá. A könyv szerzőjével életreszóló barátságot kötött, és az általa vezetett Bokor Közösségnek is tagja lett.

Spirituális fejlődésében az 1960-as évek közepén Dél-Amerikából indult karizmatikus mozgalom volt meghatározó, ami áterjedt Európára, így Magyarországra is. Ebben az időben a világ különböző pontjain állították emberek magukról, hogy Jézus a tanítványaihoz hasonlóan bementette őket a Szentlélekbe, és lélekkereszteltek lettek. Ennek hatására a Vatikán megbízta Kilian McDonnell bencés szerzetest, hogy menjen el Dél-Amerikába, és vizsgálja meg az onnan kibontakozó mozgalmakat. Ő ennek eredményeként megírta a „Lélek ébredése az egyházban” című könyvét, amelyben megállapította, hogy a **karizmatikus mozgalom valóságátartalma igaz.**

A 70-es évek elején e könyv olvasása, valamint Leo Josef Suensens párizsi érsek ekkortájt megjelent "Új pünkösöd?" című műve volt rá nagy hatással.

1976. október 4-én Lélekkeresztségben részesült Alsószentivánon (Fejér megye.) Erről egy közösségi összejövetelen így beszélt:

"A KIO által nekem rend lett a fejemben, tudtam, hogy Jézus mit tanít. Mondtam is a lelki atyámnak, hogy egy éven keresztül úgy éreztem, hogy engem valamire készít a Jóisten. Nem tudtam, hogy mit akar velem az Úr, aztán 1976 október 4-én volt egy nagy Isten-élményem.

De menjünk vissza az időben! 1971 nyarán Alsószentivánra kerültem. Én nem tudtam, hogy van Lélekkeresztség, mert a teológián erről nem tanultunk. Kezembe került egy könyv, melyet Mac Donald Kilián bencés szerzetes segédpüspök írt, akit Róma megbízott, hogy menjen el Dél-Amerikába, és vizsgálja meg az ott lévő Jézus-mozgalmakat. A 60-as évek közepétől kezdtek ezek ott működni. Elment, és leírta a tapasztalatait. Az volt az első német könyv, amit lefordítottam magyarra. Az volt a címe, hogy: A Lélek ébredése az egyházban.

Alsószentiván régóta búcsújáró hely, különösen október tizenharmadikán, a Szűzanya napján volt nagy ünnep, sokan zarándokoltak oda. Nemcsak katolikusok, hanem más vallásúak is jöttek, és azoktól hallottam a nyelveken imádkozást. Én azokat kicikiztem, de amikor elolvastam ezt a könyvet, akkor rádöbbentem, hogy ilyen van. Ha ilyen van,

akkor nekem is kell – gondoltam. Különböző helyekre mentem, pl. egy református espereshez, és kértem, hogy imádkozzanak felettem. Akiiket én megkerestem, mind református vagy evangélikus volt, mert a katolikusoknál még nem volt ilyen, vagy én nem tudtam róla.

Később már tudtam nyelveken imádkozni, meg ha más imádkozott, azt én tudtam magyarul. Ez akkor Alsószentivánon bejött, és akik fölött imádkoztam, azok ezt szintén megkapták, és szinte lángoltak az élmény hatására.

Október első szombatján, negyedikén, Assisi Szent Ferenc neve napján – előző nap jöttem haza Szentesről, ahol imádkoztak fölöttem, de akkor semmiféle élményt nem éltem át – délben fél 12-kor a TV-t néztem. Hirtelen elment a kép, és azt éltem meg, hogy a pokolban vagyok, és én eddig csak akadály voltam Isten kegyelmének. Ez a legbensőbb lényemből jövő olyan egzisztenciális, megrázó élmény volt, amelyet soha nem éltem át. Iszonyatos, borzasztó élmény volt!

Kezdek folyni a könnyeim! Megszólalni sem tudtam, csak folyt, folyt a könnyem! Úgy megrettentem! Ezt nem lehet szavakkal kifejezni. Bementem a kápolnába, letérdeltem az Oltáriszentség előtt, és csak folytak, folytak a könnyeim.

Körülvett a fény, és azt éltem meg, hogy Jézus belemerít a Szentlélekbe. Nem tudom másképp kifejezni! Ezt a fényt éltem inkább, mint láttam. Minden pórusomon éreztem, kívülről-belülről teljesen átjárt. Meg akartam szólalni, próbáltam nyelveken imádkozni, azt se tudtam, mit mondok. **Föl akartam állni, de nem bírtam, mert olyan erőter volt ott!**

Amit abban a pár percben megéltem, az szinte egy ekstatisztikus állapot volt, de utána olyan béke, olyan tisztánlátás töltött el, és ez így van a mai napig. Nem homályosult el! Azóta a helyén vannak a dolgok! Az eszemet, az értelmemet, a nyitottságomat, az óvatosságomat és a bátorságomat is mind megfelelően beállította Isten Lelke úgy, hogy most itt vagyunk, ahol vagyunk.

Valami hihetetlen boldogságot éltem meg, egy kimondhatatlan örömet, a hazataláltságot, valami egészen új dolgot! Olyan valóságnak éltem meg, hogy azóta tudom, hogy csak az a valóság! A többi mind valamiképpen látszat. Igazán csak az a valóság. Mindennek eltörpült a jelentősége! Annyira tiszta, világos látást éltem meg! Ezt felidézni nem tudom, csak mint emléket. Ezt kb. negyedórán át éltem meg, de utána átjárt a hazataláltság öröme, mint amikor valaki egy szibériai táborból hazatér. (...)

Ezután jött hozzám pár hétre a Gyurka, nemcsak meglátogatni, hanem lelkigyakorlatot tartott magának, teljesen egyedül. Levelet írt a Suenens bíborosnak, aki szintén Lélekkereszttségben részesült, amikor bekerült fiatal karizmatikusok közé, és volt olyan alázatos, hogy letérdelt, kérte, hogy imádkozzanak fölöttem, hogy megkapja a Szentlelket. Érdekesség, hogy amikor püspökké szentelték, az volt a jelmondata, hogy: „A Szentlélekben!”

Gyurka kérdezte, hogy mit történt velem. Én meg elmondtam, hogy olyan csuda dolog történt, hogy én csak hápogok. Ez olyan dolog, mint amikor valaki

csodálatos illattal átmegy egy szobán, ő már elment, de az illat ottmaradt. És ez az „illatár” még 1-2 hónapig velem volt. Mindenki érezte, hogy valami történt velem. Akkor ő visszahívott a papi közösségbe, én meg örömmel mentem. Örültem, amikor kezdtek engem cikizni, támadni, mert olyan világosan láttam, hogy ez nekem egy próbatétel, hogy amit képviselek – ami velem történt –, azt nem lehet cáfolni. A megtapasztalást nem lehet cáfolni.

Egy egészen más látás indult el azóta bennem, és ennek lett az a következménye, hogy először a családban, majd a katolikus egyházban elindult a karizmatikus mozgalom. Ma a karizmatikus mozgalom fő irányítója Katona István. Én imádkoztam fölöttem, és úgy kapta meg a Szentlelket.

Szombaton volt ez az élményem, és én már hétfőn elmentem a püspökömhöz, és elmondtam neki. Felajánlottam, hogyha valakit ez érdekel, csak küldje hozzám. Én ezt átéltem!”

1977-től nem kap engedélyt önálló működésre. 1979-től Pátkán (Fejér megye) működhetett, mint plébános, egészen a nyugdíjaztatásáig, 1987-ig. Pátkán egy benne megszólaló Hang kérésére – amit Jézusnak tulajdonított - 40 napig böjtölt. Ehhez a szükséges erőt is megkapta, napi tevékenységén semmit nem változtatott. Nyugdíjazása után, 1987-ben, két hónapot töltött Medjugorjében, ahol szilánkos törést szenvedett lába csodálatos módon egy pillanat alatt meggyógyult a Szűzanya jelenés színhelyén. Az előző politikai rendszer bukása után, 1991-ben, engedélyt kapott a Váci Püspöktől arra, hogy a Pest megyében lévő Inárcs községben kiegészítő lelkipásztori munkát végezhesen. Itt a hívek áldozatos szeretete és a helyi önkormányzat jóindulatú hozzáállása folytán két év alatt plébániát építettek számára, s a Váci Püspöktől folytatólagosan évenként kapott engedélyt a további működéshez. Itt, Inárcson, 1993. február 15-én szólalt meg benne, majd szólt hozzá élete végéig a Hang. Így született meg e könyv tartalma, amely **4745 levelet** tartalmaz, bennük több mint 20 000 kérdéssel és válasszal. A könyv eredetileg 43 kötetben jelent meg, magánkiadásban. Az ebben szereplő levelek jórészt Jézus, időnként, pedig a Szűzanya és elhunyt személyek tanításait, túlvilági tapasztalatait tartalmazzák.

Működési engedélyét 1997 őszén a Váci Püspök a Váci Egyházmegye területére vonatkozóan visszavonta, majd azt 1999 őszén visszaadta. Betegsége miatt 2002. március 18-tól egy székesfehérvári papi otthonban élt, majd szerepét betöltve 2004. május 1-jén égi hazájába költözött. **Földi nyughelye Magyarországon, Székesfehérváron, a Csutora temetőben található.**

II.

A HANG-könyv célja, szerepe

A HANG-könyv - és megírásuk révén Dombi Ferenc magyar katolikus pap - **kiemelkedő** szerepet tölt be a kereszténység, illetve minden jó szándékú ember életében. E könyvben égi lények, elsősorban Jézus Krisztus szól médiumán keresztül az emberekhez, hogy gyakorlati tanácsot, erkölcsi útmutatást adjon az Istent keresőknek. „Szentlelkem egyedülálló módon tud jelenleg hozzátok szólni e Hang-könyveken keresztül! Egyedülállóságát elsősorban tartalmának tisztaságában, és közlésének egyediségében értem.” – mondja maga Jézus. (4697)

Dombi Ferenc küldetése arról szólt, hogy Jézus evangéliumaiban magjában meglévő erkölcsi tanítását

korunk emberének korunk nyelvezetén bontsa ki. A Hang-könyvben az hangzik el, hogy hogyan lehetünk boldogok, számunkra pedig ennél fontosabb semmi nem lehet! (1287)

Bárhon felnyitja e könyvet az olvasó, személyre szóló, értelmét megnyugtató üzenetet talál benne maga és mások számára. (731)

A HANG-könyv – amely eredetileg 43 kötetben jelent meg - több mint húszezer kérdést és választ tartalmaz. A kérdéseket különböző emberek tették fel levélben Dombi Ferencnek, akin keresztül a Szentlélek – az evangéliumok tartalmát a személyükhöz, körülményeikhez igazítva – építi, buzdítja és vigasztalja őket. (4330)

Jézus azért állította be médiumát a világunkba, hogy ne maradjunk magunkra abban a nagy szellemi kavalkádban, amely korunkban, mint valami forgószelel, végigsöpör a Földön. (2033) El akar igazítani bennünket a téveszmék zürzavarában, így e könyv által egy utolsó próbálkozást tesz korunkban arra, hogy valóban sikerüljön átalakítani a gondolkodásunkat. (4114) Aki elmélyülten olvassa, tanulja ezt a könyvet, képes lesz mindent másképpen látni, mint eddig, azaz **új ember** lesz! (1418)

A HANG értékeire már Dombi Ferenc életében is felfigyeltek Európa és a tengerentúl különböző országaiban, és tanácsért külföldről is sokan felkeresték őt levélben vagy személyesen. A HANG egyik legnagyobb értéke, hogy olyan **új teológiát** ismert meg, amely minden vallást képes magába foglalni. Ennek alapja Jézus legrégebbi üzenete, vagyis az evangéliumai. Ez az új teológia alkalmas arra, hogy a Jézus imájában kért egység (Jn 17;3-26), vagyis az ökumené, a vallások között létrejöhessen. (4608) (folytatjuk)

BULÁNYI GYÖRGY

BOLDOGTALAN VAGYOK...

Dombi Feri **Hang**-próbát csináltatott velünk a Papok I. közösségben. Azt mondta, hogy megadja az egyik hozzá érkezett levél összefoglalását, válaszoljunk rá. Házi feladatunk lett. Ez volt az összefoglalás: **Boldogtalan vagyok. Akit szeretek, elhagyott. Mi lesz a jövőmmel?** A házi feladatot megírtam. Ez lett belőle:

Amit akarsz, az lesz veled. Isten csak azért teremtett meg, hogy boldog legyél. Elhagyott az, akit szeretsz, de Isten továbbra is érted van. Talán eddig keveset törődtél vele, de most lehetőség támadt, hogy megtaláld Őt, aki Érted van. Ha megtalálsz, nem leszel boldogtalan. Nem leszel elhagyott, s lesz jövőd.

Életed legnagyobb lehetősége előtt állsz. Eddig lekötötte energiáid az, hogy megfelelj annak, akitől függött boldogságod, akit nem akartál elveszíteni. Most rendezheted életed. Megkérdezheted Istentől, hogy mit csinálj az életeddel? Azt fogja mondani neked, hogy nem lehetsz boldogtalan, ha megteszed azt, amit a csendben hallasz tőle, hogy megtegyed. Az első, amit vár tőled, hogy hallóképes állapotba tedd magad. Legyen mindennap zavartalan időd számára és a magad számára, kettőtöknek. Meg tudod-e teremteni ezt az állapotot, amelyben nem várod, hogy rád csöngjön valamiféle csengő? Ellenkezőleg: azt akarod, hogy senki se zavarjon. Lehet, hogy munka előtt vagy után be kell térdelned egy templomba, hogy biztosítva legyen kettőtök bizalmas csendje. Lehet, hogy hosszasan kell ülnöd s várnod. Nem kell erőszakoskodnod magaddal: „nem gondolok hétköznapi dolgokra”. Istennek minden fontos, ami neked fontos, mert szeret téged. Sok milliárd gyereke között egyetlen olyan sincs, amilyen Te vagy. Egyedi példány vagy, egyetlen van belőled, Istennek egyetlenje vagy. Egyszer majd kifárad az agyad, s elcsendesülsz, s meghallod hangját.

Ez lesz új életed legfontosabbja. Úgy várod a találkozást vele, „úgy várlak én”. Minden rendeződik, ha ez a hang beköltözik az életedbe. Nem leszel többé elhagyott. Ha Istent megtalálsz, végre magadnál leszel. Ha egyszer magadnál leszel, újból kinyílik számodra a világ. Ezek a beszélgetések küldeni fognak. Észre veszed, hogy hol tehetsz te is valamit. Istened van, s te egyszeriben vagy, létezel - valakik számára. Tudod, hogy mi a dolgod a világban. Nem lígysz-lógsz tovább, mint aki boldogtalan, elhagyott, jövőtlen. Fontosak lesznek számodra valakik. S ezek boldogok lesznek miattad, és szeretni fognak érte. Meg fogod találni a helyed egy új világban, amely létrejön abban a pillanatban, amikor a szíved tele lesz Istennel. Ha Isten a tiéd lesz, testvéreid lesznek, akikkel együtt akarsz majd csinálni valamit a jövőért; a tiedért, az övékéért, s azokért, akiket közösen észre vesztek: a jövőtlenekért, a boldogtalanokért. Azokért, akiket elhagytak, akiket leírtak. Tudod, hogy mit kell tenned értük. Azt, amit az Isten tett veled. Azt, amivel te elibe mentél Istennek, hogy rád találjon.

S közben találhatsz embert is, aki személy szerint érted van. De ha nem találsz, akkor is te megtaláltad már azt, aki akkor is elég neked, ha senkit se találsz. S aki nélkül akkor is egyedül és magányos lehetsz, ha volna is melletted valaki. Istennel együtt sohasem vagy magányos. Isten nélkül akár-mikor magányos lehetsz.